

Pieptănătură de fiecare zi.

(Creată de maestra Tatiana Konstantinova din Moscova).

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

IN ACEST NUMĂR:

Resorturile memoriei

**Sînteți predispuși
la accidente?**

INCEPÎND CU NUMĂRUL VIITOR CITIȚI:

URMELE DUC SPRE ȚĂRM

de V. IȘIMOV și A. LUKIN

Pagina
de umor:

**Insemnările
unui
marțian**

de VLADLEN BAHNOV

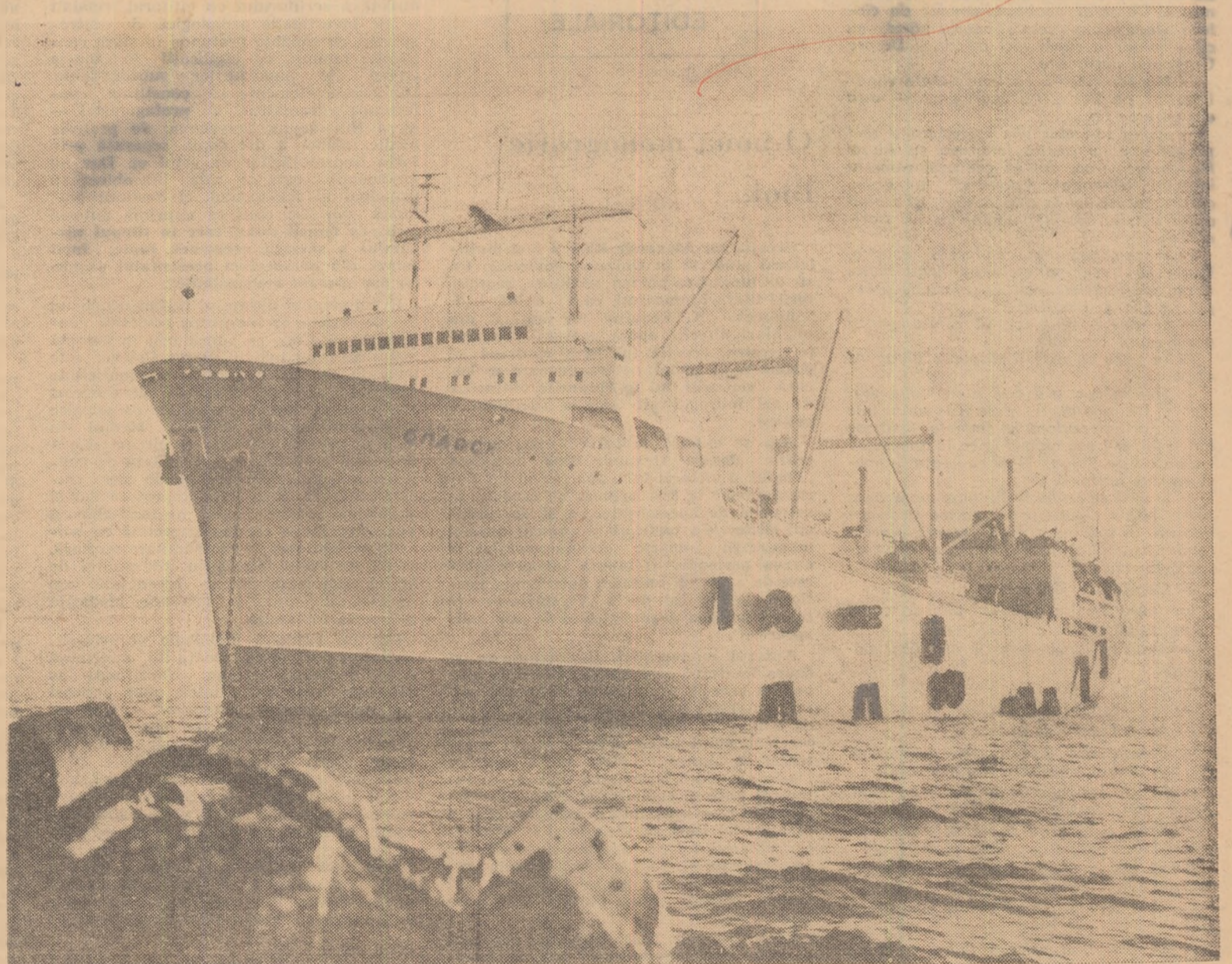
ANUL XXII

29

(1114)

22 iulie 1966

12 pagini, 1 leu

Prima ieșire în larg. (Nava de pescuit oceanic „Spassk”).

În principala sală de expoziții din Moscova au fost expuse proiectele unei statui a lui Serghei Esenin. În fotografia noastră: Serghei Esenin văzut de sculptorul V. Tigel și arhitectul L. Galubovski.

PROZĂ

Gorki și Iliușa

Înșind din salonul vaporului, primul vapor construit în anii puterii sovietice, Gorki observă, printre chipurile zimbătoare, unul îngândurat. Tânărul marinier trece supărat barele de aramă și braștele de bronz ale ușilor.

Întreaga lui înfățișare exprima o umilire fără de margini. Buclele lui roșcate se lipiseră din pricina transpirației, pe obrajii lui pistruiați se așternuse un strat de piatră ponce, iar pe buze — o grimasă amară. Era vizibil că nu-i convenea deloc să facă de servici într-o asemenea zi.

Îl chema Iliușa, era un fost copil vagabond, bucuria și amărăciunea colectivului nostru. Dansator neobosit, amator de cîntece deșcheate, veșnic neastîmpărat, nu citise pînă la capăt nici o carte. Despre Gorki știa din auzite.

— Bun scriitor, i-a zis bine despre vagabonzi și pe burji i-a scărmanat — asta era părerea lui.

Încercînd să-l obișnuim cu lectura și să-l pregătim puțin pentru înțelegerea cu Alexei Maximovici, i-am dat să citească, chiar la începutul călătoriei, „Copilăria”. Iar acum, cartea, făcută sul în chip barbar, își scotea capul din buzunarul pantalonilor lui marinarăști.

Spre nemulțumirea conducerii noastre, Gorki nu trecu indiferent pe lângă Iliușa. Mingîindu-i buclele încilcite și lăsîndu-și capul pe spate, îl întrebă:

— Ei, tinere, îți place să călătorești cu acest vapor elegant?

— În general, da! îi răspunse Iliușa îndus.

— Dar în special? Sint prea multe alături? De acord, îi spuse cu seriozitate Gorki. (În îndepărtata lui tinerețe, îi fusese dat și lui să frece alăturile ce înfrumusețau vasele de pe Volga). N-ai ce-i face, frumusețea cere jertfe.

— Și încă ce jertfe, îi răspunse morcănos Iliușa. N-am putut citi nici cartea dumneavoastră. Și spunînd aceasta, scoase din buzunar „Copilăria” făcută sul, spre disperarea celor din jur.

— Mda! făcu Gorki.

Iar Iliușa, pentru a lămuri pînă la capăt lucrurile, adăuse:

— Am citit jumătate și m-am lăsat păgubaș.

— De ce?

— Am început și eu să scriu.

— Aha! Despre ce?

— Despre mine. Și eu am fost vagabond. Numai că viața noastră a fost mai aspră.

— Ei, să facem schimb de experiență. Arată cum a fost.

— Sigur, o să scriu și mai adînc, îi răspunse Iliușa bătînd cu palma „Copilăria”.

Gorki era la fel de serios și atent ca la început.

— Cînd termini, să-mi dai și mie să citec.

— S-a făcut, îl asigură Iliușa cu toată generozitatea sufletului său mare. O să vă intereseze. Vagabonzii noștri erau mai conștienți decît ai dumneavoastră. Dar să nu

vă supărați de scrisul meu. La primele pagini o să fie mai greu, dar după ce o să mă obișnuiesc, o să meargă.

— Cînd termini, să transcrii un exemplar și pentru mine. Să nu se piardă, cu poșta.

— În regulă, transcriu.

Cu asta, convorbirea s-a terminat și Gorki și-a continuat vizita pe vapor.

N. Bogdanov

EDITORIALE

O nouă monografie Blok

Creația lui Alexandr Blok a fost multilateral studiată în Uniunea Sovietică. Un șir de lucrări ce purtau iscălitura unor istorici literari cunoscuți, ca Vl. Orlov, L. I. Timofeev, N. Vengrov, au luminat din unghiuri diferite opera poetului. Cu toate acestea, creația lui Blok continuă să pasioneze și popularitatea de care se bucură versurile lui în rîndurile cititorilor de azi îndreptățește atenția susținută a criticii.

Așa se explică faptul că noua monografie despre Alexandr Blok, intitulată „Poetul și victoria lui”, aparținînd lui Boris Soloviev, a fost primită cu căldură în cercurile de specialitate, ca și de publicul cititor. Cu toate că și autorul ultimei monografii imparte creația poetului în cîteva perioade, tendința lui principală este de a dovedi unitatea universului poetic al scriitorului, de la „Versurile despre prea frumoasa doamnă” pînă la „Cei doi sprezece”.

Autorul monografiei, interogîndu-se asupra liantului care unește diferitele etape din creația poetului, își răspunde astfel: „Acesta este în primul rînd voința de a învinge, după propria mărturisire a poetului, adică înțelegerea sensului existenței ca slujire cavalerescă a telurilor înalte ale vieții, afirmarea unității cu lumea și viitorul ei măreț și minunat”. Dorința de a sesiza tendința fundamentală a creației lui Blok se vedește și în dispoziția materialului pe capitole, și în titlurile fiecărui capitol, pentru care a folosit „expresiile cheie” ale poetului însuși: „Al doilea botez”, „Fără puțință de întoarcere” etc.

Boris Soloviev face, însă, un pas mai departe decît predecesorii lui, în interpretarea artei lui Blok. Cei mai mulți dintre ei considerau că patosul operei lui se află în „negarea” realităților dinainte

de revoluție. Soloviev consideră, însă, și pe bună dreptate, că „Blok, cu capacitatea lui originală de a reflecta minciuna vieții, n-avea nimic comun cu pesimismul vulgar și plat. Arta înalt-tragică își pune totdeauna întrebarea privitoare la sensul și felul vieții și este totdeauna orientată spre viitor. O asemenea artă nu poate fi lipsită de eroism; ea nu neagă doar, ci, dimpotrivă, afirmă viața în formele ei ideale. Tragedia este totdeauna bărbătească”.

VITRINA

Un roman-confesiune

Ca manieră și viziune artistică, noul roman al lui Boris Polevoi *) intrunește atributele unei certe maturități de creație. Cunoscut la noi încă înainte de cel de-al doilea război mondial, scriitorul a parcurs în patru decenii de fecundă activitate literară o traictorie ascendentă, evoluînd de la schiță și reportaj la opere de vastă sinteză și desfășurare epică, ilustrate prin binecunoscutele sale nuvele și romane. Profilul scriitoricesc al lui Polevoi se configurează cu pregnanță de la publicarea romanului de larg răsunset „Povestea unui om adevărat” (1946), care a făcut ocolul globului, la noi fiind editat de patru ori (1948, 1949, 1951, 1955).

O privire retrospectivă ar fi în măsură nu numai să reconstituie și să întregască profilul acestui scriitor contemporan, care a cules rîngul cititorilor de pe cele mai diverse meridiane ale hărții spirituale a lumii, dar să faciliteze, totodată, înțelegerea adecuată a ultimei sale proze, „Doctorul Vera” cu subtitlul semnificativ „Roman în scrisori nescrise”.

Este limpede că întreaga experiență literară a scriitorului se circumscrie în coordonatele epocii sale, fiind potențată de realitățile imediate, trăite intens și nemijlocit. De aici derivă tendința spre un anume documentarism, atestat prin autenticitatea faptelor descrise. Raportul dintre autentic și ficțiune nu se poate delimita cu strictețe în opera lui Boris Polevoi, și o asemenea investigare nici nu și-ar avea rostul, deoarece identificarea numeroaselor prototipuri ce populează cărțile lui Boris Polevoi nu ar fi în măsură să știrbească semnificația generalizatoare, din punct de vedere tipologic, a fiecărei opere în parte.

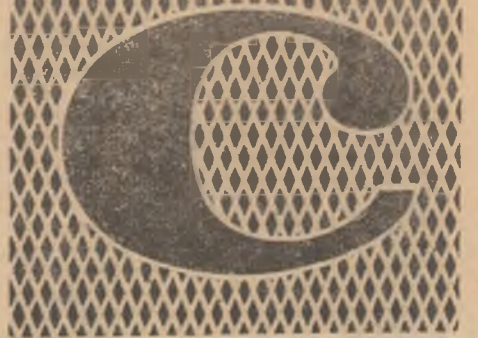
Așa stau lucrurile și cu cel mai recent roman al său, „Doctorul Vera”, care solicită un interes legitim prin însăși structura lui compozițională, prin formula arhitectonică interesantă, de suprapunere a două planuri. Unul real, al cărui timbru l-am putea numi publicistic, de comunicare directă a scriitorului cu cititorul, celălalt — de investigație psihologică, de introspecție, cu sondaje profunde în sfera conștiinței omului, cu implicații în zonele adînci ale impulsurilor subconștiente. Din aceste elemente se constituie confesiunea dramatică a protagonistei — Vera Nikolaevna Tereșkova, de profesie medic, mamă a doi copii, separată prin forța împrejurărilor de soțul ei. Dar nu fenomenul acesta se află în obiectivul principal al scriitorului, ci destinul unei femei, sau așa cum se exprimă autorul „odiseea femeii-ostaș, care în timpul războiului a săvîrșit asemenea fapte, incit astăzi, din perspectiva prezentului pașnic, ele par aproape neverosimile”.

Evenimentele ultimului război ocupă un loc de frunte în literatura sovietică contemporană. Ceea ce aduce nou în această tematică romanul lui Boris Polevoi este tendința de a conferi o autenticitate riguroasă, aproape științifică, fenomenelor analizate, în deosebi reacțiilor psihologice în diversitatea lor infinită. Mediul în care se petrece acțiunea se circumscrie la un spațiu civil, neevacuat o dată cu ocuparea orașului Verhnevoljșk de către trupele hitleriste. Prin forța împrejurărilor și împotriva voinței sale, medicul-chirurg Vera Tereșkova rămîne împreună cu bolnavii săi din această mică unitate sanitară, avînd un sediu impropriu într-un fel de hruță subterană, precar amenajată, cu rezerve alimentare și recuzită medicală reduce la minimum.

Dar nu aspectul factologic propriu-zis, zguduitor prin însăși esența lui, determină virtuțile acestui roman. Narațiunea se adîncește prin modalitatea unor scrisori imaginare, gîndite („nescrise” — cum se precizează în subtitlu) pe care doctorul Vera le adresează mental soțului ei Semion despre soarta căruia nu știe nimic. Credința într-o finalitate dreaptă și echitabilă n-o părăsește nici o clipă. Și totuși, întreaga această confesiune lirică sfîșie vâlul convențional impus de obiectivitatea descrierii fenomenelor „din afară”. Asistăm la o permanentă ciocnire a contrariilor, a pasiunilor opuse, la o luptă emoționantă și zguduitoare cu sine-insuși, cu frica instinctivă, cu micile slăbiciuni, firești de

Boris Polevoi: „Doctorul Vera”. Roman în scrisori nescrise. „Znamea”, nr. 4—5—6, 1966.

cartea

altfel, pe care, însă, această femeie le consideră lașități condamnabile. Totul se desfășoară după logica inexorabilă a vieții și istoriei, dar conștiința individului, veșnic trează și activă, filtrează procesele complexe ce se petrec într-un ritm vertiginos. În discuțiile cu pacienții teste mereu dezbătută problema răspunderii personale și colective, sub aspectul culpabilității reale în opoziție cu aparențele înșelătoare. Și socrul „doctoriței Vera”, tatăl lui Semion, bătrînul comunist Nikitin, va fi bătut de colaborare cu ocupanții, pînă în momentul tragic al execuției lui, împreună cu un grup de partizani.

Viețile omenеști secerate, ferocitățile inumane, lașitatea trădătorilor, zbuciumul îndoielilor, suspiciunea care planează asupra doctoriței Vera (curînd reabilitată pe baza mărturiei celor care îi cunoșteau probitatea) — totul este subsumat în acest roman unui mesaj afirmativ, impresionant prin simplitatea lui.

Tamara Ganc

MICĂ ISTORIE LITERARĂ

Wells sau Waynes?

Herbert Wells, cunoscutul scriitor britanic, a vizitat Rusia în 1914, incognito. Wells și-a propus să confere vizitei sale un caracter absolut particular și să evite orice contacte oficiale și întâlniri cu gazetarii. Dar aflînd de prezența marelui scriitor în orașul de pe malurile Nevei, ziaristii petersburghezi de acum șase decenii, au procedat ca și confrății lor de azi: s-au pus în mișcare. Ei s-au adresat consulatului englez pentru a afla unde domiciliază scriitorul. Funcționarii consulatului au indicat adresa căpitanului de stat-major P. P. Rodzianko.

Înarmați cu această indicație, reporterii au dat buzna în locuința lui Rodzianko. Ospetele acestuia s-a dovedit politicoasă și a răspuns cu plăcere la întrebările corespondenților, cu toate că a refuzat cu încăpăținare să vorbească despre romanele sale științifico-fantastice, și s-a mărginit să amintească doar de pasiunile sale cinetice.

A doua zi, ziarul „Birjevitie Vedomosti” publica o știre senzațională, cu titlul: „Scriitorul Wells la Petersburg”. În continuare, ziarul își informa cititorii că „felul vizitei scriitorului englez este vinătoarea de urși, pe care o organizează pentru el căpitanul de stat-major Rodzianko...” Și cum reporterul respectiv ținea să-și dovedească... competența, el scria mai departe: „Herbert G. Wells a străbătut, în același scop, toată Africa în lung și în lat, America de nord, Australia, a poposit în Noua Zeelandă și, în sfîrșit, a fost la Șanhai și Omsk, străbătînd deșertul Gobi”.

În încheierea știrii, reporterul nu se putuse opri să nu relateze impresia pe care i-o făcuse scriitorul: „În general, Wells pare un om de o mare modestie. Altfel nu îmi explic faptul că a refuzat să vorbească despre operele lui, care i-au adus un renume universal”.

Dar... Pentru că există și un dar, oaspetele căpitanului de stat-major Rodzianko era nu Wells, ci Waynes, un celebru vinător, care scrisese și cîteva cărți inspirate de pasiunea sa.

Se înțelege că eroarea n-a trecut neobservată și numeroase gazete s-au grăbit să pună lucrurile la punct. De abia atunci a început adevărata goană în căutarea autenticului Wells. Pînă la sfîrșit, ziaristii au reușit să-i descopere birlogul, care nu era decît vestitul hotel „Astoria”. Scriitorul englez a fost nevoit să le acorde un interviu și, astfel, în locul incognito-ului proiectat, vizita lui a devenit un subiect de senzație pentru presa rusă a timpului.

TRANSPORTURI

Călătoria
unui convertizor

Acum aproape cinci ani, când un bloc de granit de 250 tone destinat statuii lui Karl Marx a fost adus peste noapte în piața Sverdlovsk din Moscova, presa a elogiât muncitorii din transporturi pentru realizarea lor. Căci ei întâmpinaseră o seamă de dificultăți: fuseseră nevoiți să demon-teze semafoare, să consolideze poduri și să înalțe firele electrice. Drumul fusese însă scurt, numai câțiva kilometri de la gară pînă în centru iar Moscova dispune de artere largi.

Să transporti însă un convertizor Bessemer de 256 tone, cu o circumferință de 18 m și înălțimea de 7,5 m, pe 800 de kilometri e ceva mai greu. Povestea acestei călătorii de la Uzina de utilaj greu din Jdanov, deci de la Marea de Azov, pînă la Combinatul siderurgic „Lenin” din Krivoi-Rog s-a petrecut în luna iunie și a început printr-un angajament al constructorilor ucrainieni. Aceștia voiau să termine hala convertizoarelor înainte de termen știind că este de important oțelul Bessemer, mai ieftin și mai ușor de obținut decât oțelul Siemens-Martin. De altfel și noul plan cincinal cere metalurgiei să mărească producția acestui oțel de la 5 la 25 milioane de tone.

Combinatul din Krivoi-Rog participă și el la acest asalt. El dispune de un ciclu metalurgic complet, de la furnal pînă la laminorul de profiluri ușoare, și-și construiește o nouă secție cu trei convertizoare. Două produc deja oțel. Ele au fost fabricate în Uralul de Sud și aduse pe calea ferată, sub formă de piese separate. Sudarea și montarea lor în hală a necesitat aproape două luni și 50 de muncitori calificați. Acest mod de transport s-a dovedit deci costisitor și cei de la Krivoi-Rog n-au vrut să se implice eu el fiind de la Jdanov le-a sosit vestea: „Convertizorul e gata, veniți să-l luați”.

Pentru a respecta termenul au hotărât să facă o experiență și să transporte colorul cu autocamioanele.

Un colectiv de ingineri și conducători auto a elaborat planul pînă în cele mai mici amănunte. Autotractorule puternice, de 40 și 60 tone, au fost alese cu grijă și între toate unitățile caravanei s-au stabilit radiocomunicații. Apoi s-a examinat tot traseul de 800 km. Acolo unde era necesar, îmbrăcăminte rutieră a fost îmbunătățită, podurile consolidate și conductele electrice ridicate pentru ca să permită trecerea coloșilor care aveau înălțimea unei case cu două etaje.

În prima zi convoiul a străbătut 164 km și după încă trei și-a atins cu bine ținta, punind bazele acestui tip de transporturi.

Moscova. Variantă pentru reconstrucția pieții Octombrie.

Vizita unei delegații
a Asociației
de prietenie
sovieto-română

La invitația Consiliului general A.R.L.U.S., marți la amiază a sosit în București o delegație a Asociației de prietenie sovieto-română din orașul Gheorghiu-Dej din U.R.S.S., care face o vizită în țara noastră, în cadrul planului de colaborare dintre cele două asociații.

Delegația, condusă de G.G. Ahimenko, președintele comitetului executiv al sovietului orașenesc, președintele filialei Asociației de prietenie sovieto-română din acest oraș, a fost întâmpinată la aeroport de Oclav Livezeanu, vicepreședinte al Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, membru în Biroul Consiliului general A.R.L.U.S., și de activiști ai A.R.L.U.S.

Au fost de față A. V. Basov, ambasadorul U.R.S.S. la București, și membri ai ambasadei.

În aceeași zi delegația a făcut o vizită la Consiliul general A.R.L.U.S.

În cursul șederii lor în București membrii delegației au vizitat principalele obiective industriale și social-culturale din Capitală și-și continuă călătoria prin țară.

EXPOZIȚII

Pavilionul
studenților

La Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. s-a deschis recent un nou pavilion, care are pe fronth inscriptiona: „Tinerii naturaliști și tehnicieni”. Este un pavilion organizat de un număr de 150 de institute de învățământ superior care prezintă astfel rodul activității a peste jumătate de milion de studenți.

Printre exponatele care atrag atenția chiar de la intrare se află un original elicopter cu două locuri, construit de studenții Institutului de aviație din Harkov și o elegantă șalupă cu motor de numai 98 kg, realizată de studenții Școlii auto-mecanice din Moscova, din sticlă organică și rășină polieterată. Ușoară, suplu, confortabilă, șalupa se pretează foarte ușor la fabricarea în serie. O altă mașină, de o construcție nu mai puțin originală, este un vehicul pentru orice teren construit de Biroul de studii și proiectări de pe lângă Institutul politehnic din orașul Gorki. Vehicul poate străbate distanțe apreciabile în asprele condiții ale regiunilor nordice sovietice, cu troiene și furtuni de zăpadă.

Exponatele prezentate în pavilion nu sînt astfel invenții de dragul invențiilor: toate pot fi folosite cu succes în economia națională. Printre ele se află, de pildă, un aparat cu tranzistori pentru măsurarea conținutului în grăsimi al laptelui, pus la punct de studentul E. Musojan de la Școala tehnică din Erevan, un nou soi de bumbac, „Gandja-1”, selecționat de studenții din Azerbaidjan, un nou soi de vin obținut de tinerii vinicultori de la Institutul agronomic din Kuban, sau „examinatorul electronic” de precizie „Sibirak” realizat la Omsk, care evaluează cunoștințele pe baza unui sistem de cinci puncte și consamnă nota pe o listă specială. În caz de eroare aparatul, care poate examina 24 de persoane într-o oră, cere precizarea răspunsului. Datorită calităților „examinatorului electronic”, Școala tehnică din Omsk a primit peste 200 de comenzi, primul lot de aparate urmînd a fi livrat în scurtă vreme.

INDUSTRIA CHIMICĂ

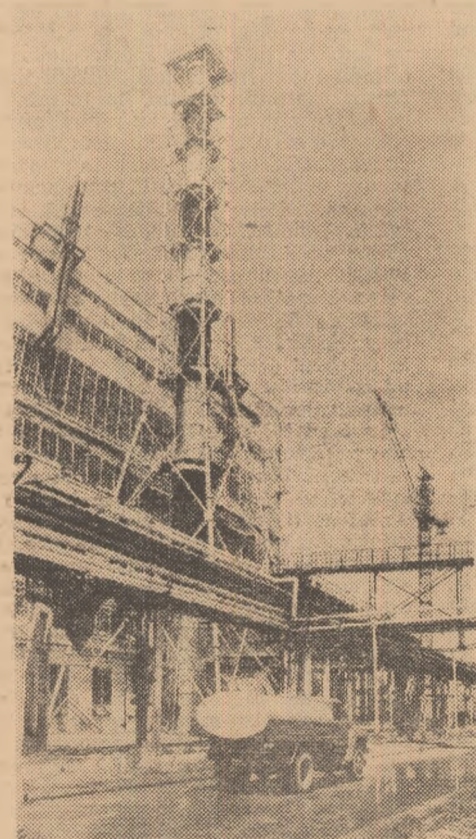
Curecubeul din Rubejnî

Combinatul chimic din Rubejnî, regiunea Lugansk, produce coloranți în 107 culori și nuanțe diferite. În laboratorul central al întreprinderii există cîte o mostră din fiecare: aurul grînelor coapte face astfel bună vecinătate cu vîpaia petalelor de mac, chihlimbarul strugurilor coapte cu smaraldul desigurilor de pădure, azuriul cerului fără sfîrșit cu albastrul transparent al valurilor mării.

Coloranții de cadă insolubili în apă se numără printre cele mai solicitate produse ale combinatului. Dar cum ei nu sînt universali, neputînd fi folosiți la țesăturile de mătase, lucrătorii combinatului au găsit un procedeu de a-i transforma în coloranți solubili în apă, deci utilizabili și la țesăturile de mătase. Aceștia din urmă, în număr de 13, sînt mult solicitați.

Pentru fibrele sintetice, Rubejnî produce coloranți speciali. Țesăturile sintetice sînt foarte dense, nu se umflă în apă și coloranții le pătrund greu. De aceea a fost nevoie de substanțe cu molecule de dimensiuni reduse și capacitatea de a colora materialele la temperaturi înalte. Coloranții dispersați pe care îi produce combinatul sînt acum cu succes folosiți pentru capron, lavsan, nitron și alte fibre sintetice.

În momentul de față, combinatul are în studiu o problemă extrem de importantă: crearea unor coloranți capabili să intre în legătură atomică cu fibrele, ceea ce ar soluționa definitiv problema rezistenței coloranților. Chimistii de la Rubejnî și-au

Pînă acum câțiva ani aceste locuri erau pustii... Uzina de fosfați din Cimkent.

îndreptat pentru început privirea spre coloranții azotici care prezintă avantajul că au o mare varietate de nuanțe, sînt ieftini și ușor de manevrat. Dar au și un mare neajuns: nu sînt rezistenți. Pentru a înlătura acest obstacol, specialiștii au introdus în ei grupuri active sub aspect chimic. Țesăturile vopsite cu coloranții astfel prelucrați nu pălesc nici la fierberea în detergenți, nici după prelucrarea cu solvenți organici.

Folosirea coloranților activi fabricați la Rubejnî permite perfecționarea procesului de vopsire și introducerea pe scară mare a unor procedee de prelucrare neîntreruptă a firelor. Vopsirea se realizează la temperatura camerei.

În același timp, combinatul produce și coloranți activi pentru vopsitul în casă. Coloranți minerali utilizați în poligrafie, industria lacurilor, emailurilor, cauciucului. În încheiere, menționăm că Rubejnî exportă 53 de tipuri de coloranți în 17 țări. Ei concurează cu succes cele mai reușite produse pe plan mondial.

CONSTRUCȚII

Moscova 1970...

Acum treizeci de ani, Moscova avea o suprafață de 28 500 hectare. Astăzi, capitala Uniunii Sovietice se întinde pe o suprafață de 87 500 hectare iar în cursul actualului cincinal ea va crește și mai mult. Cum va arăta Moscova în 1970?

După datele furnizate presei de Mihail Poskin, arhitectul șef al capitalei, orașul va fi completat cu noi cartiere de locuințe ce vor marca mai ales o creștere în înălțime, clădirile urmînd să aibă între 9 și 17 etaje. În 1970 se vor construi 4 000 000 de metri pătrați de suprafață locativă!

Harta Moscovei va cuprinde în curînd noul cartier Maleevskoe, un adevărat oraș în inima altui oraș. Înconjurate de verdeață, construcțiile din acest cartier vor fi înălțate după planuri perfecționate; populația va fi deservită de un mare centru comercial dotat cu magazine, restaurante și cafenele, precum și de un ansamblu de servicii curente încadrate, între altele, cu o policlinică, poșta, săli de spectacol etc., etc.

În cursul cincinalului nu vor fi ridicate însă numai cartiere noi, ci vor fi reconstruite și multe din marile artere și piețe ale vechiului oraș. Avînd în vedere amploarea lucrărilor, Sovietul orașenesc a luat măsuri care vor permite ca 85 la sută din construcții să fie realizate din elemente prefabricate. Concomitent cu înaintarea lucrărilor vor fi prelungite liniile de metrou, care în viitorii cinci ani vor spori cu încă 50 km, și vor fi amenajate noi spații verzi pe întreg cuprinsul capitalei, îndeosebi în zona hotelului „Rossia”, cheiului Șevcenko, șoselei Dimitrov și bulevardului Esenin.

Arhitecții din Moscova se orientează în activitatea lor după o uriașă machetă, unică în genul ei, care cuprinde detaliile întregului oraș. În felul acesta, fiecare construcție poate fi, ca să ne exprimăm așa, judecată „în cadrul ei natural”.

NERO

O FIGURĂ
BIZARĂ
A
ISTORIEI

Ucigaș al mamei și celor două soții ale sale și iubitor al artei, arogant și naiv, persecutor al aristocrațiilor și iubit de masele populare. Cine e de fapt Nero?

Nero s-a urcat pe tron la vârsta de 17 ani și a domnit din anul 54 pînă în 68. Din descrierea lui Suetoniu știm că era un bărbat de statură mijlocie, cu ochi albaștri, gît scurt, pîntec mare, flasc și picioare foarte subțiri. Avea o față mai degrabă frumoasă decît plăcută. Barba-i mică și roșcată îi justifica într-un fel numele de familie: Ahenobarbus (Barbă roșie). Nero era extrem de neglijent, (adesea apărea în public în halat și nepieptănat), iar pielea îi era plină de coșuri.

Din căsătoria cu Domitius Ahenobarbus, Agrippina, strănepoată a lui August și nepoată a împăratului Claudius, a avut un fiu pe nume Lucius Domitius Ahenobarbus Nero — împăratul Nero de mai târziu. Mama și fiul erau foarte uniți între ei. Neînchipuit de ambițioasă și de crudă, Agrippina era complet lipsită de scrupule în alegerea mijloacelor menite să netezească drumul spre putere ei și fiului său. Mai întîi îl determină pe bătrînul său unchi Claudius, rămas văduv după executarea soției lui, desfrînata Messalina, s-o ia în căsătorie. Apoi, cu firea-i autoritară, izbuti să-l influențeze într-atît, încît pînă la urmă împăratul acceptă să-i înfieze copilul și să îl lăture de la tron pe propriul său fiu Britannicus. În felul acesta Lucius Domitius Ahenobarbus Nero deveni succesorul cîrmuitorului întinsului imperiu roman. După aceea Agrippina avu grijă să grăbească sfîrșitul lui Claudius. După moartea acestuia circulară chiar zvonuri că împăratul, lacom din fire, fusese otrăvit cu mîncarea lui preferată: minătarci. Întrucît, conform tradiției, împărații erau trecuți după moarte în rîndul zeilor, Nero obișnuia după aceea să observe ironic că ciupercele erau, într-adevăr, hrana zeilor, căci Claudius îndată ce a mîncat din ele, s-a transformat în zeu.

După ce-și aduse la putere fiul, Agrippina crezu că ea va conduce de fapt destinele imperiului. Dar realitatea îl dezminți cu cruzime așteptările. Cu timpul, pe Nero începuseră să-l stingherească firea mult prea despotică a mamei sale. Aristocrația senatorială romană, al cărei exponent era filozoful Seneca, și garda imperială pretoriană, condusă de perfidul și crudul Afranius Burr, împărțeau părerea că Agrippina nu mai e necesară și hotărîră cu toți s-o suprime.

Relațiile dintre fiu și mamă se rupseră definitiv din pricina legăturilor amoroase ale tînărului împărat. Nero se îndrăgosti mai întîi de sclava eliberată Actea, iar mai apoi de celebra Poppeea Sabina — soția lui Oton, tovarășul lui de chefură. Capriciosul împărat îi porunci acestuia să divorțeze imediat de Poppeea. Între timp Nero își trimise în exil prima soție, Octavia, fiica lui Claudius și nu se mulțumi cu atît: curînd, ordonă ca ea să fie ucisă. La 20 de zile după divorț, Nero se căsătorii cu Poppeea. Frumoasa și autoritara romană avu o mare înfrîurire asupra lui Nero, dar și ea muri în condiții tragice: într-o zi, înfrîurat de reproșurile pe care i le făcea pentru că se întorsese acasă beat, Nero își izbi cu piciorul în abdomen soția, care era însărcinată.

Dîndu-și seama că scăpa puterea din mînă, Agrippina încercă să-i opună lui Nero pe Britannicus, succesorul de drept la tron, dar prin aceasta nu făcu decît să grăbească sfîrșitul nefericitului tînăr. Britannicus fu ucis de o anume Locusta, care-l otrăvise și pe Claudius. Suetoniu relatează că Locusta prepară otrava chiar în prezența lui Nero. După ce îi încercă eficacitatea mai întîi pe o capră, apoi pe un purcel și se convinge că acționa fulgerător, împăratul porunci ca otrava să fie turnată în paharul lui Britannicus în timpul unei petreceri.

După asasinarea copiilor lui Claudius — Octavia și Britannicus — veni rîndul Agrippinei. Dar șireata mamă a lui Nero, care avea la activul ei destule crime, știa cu cine are de-a face și, pentru a preveni otrăvirea, lua necontenit antidoturi. Văzînd că nu reușește s-o înlătore în acest fel, Nero recurse la o manevră vicelană. El însenă o induoșătoare împăcare și își invită mama la reședința lui din afara Romei. La despărțire îi oferi propria lui navă

s-o ducă acasă. După ce o îmbrățișă și o sărută ca un fiu iubitor, Nero o ajulă să se urce pe ambarcațiune. Apoi așteptă cu emoție desfășurarea evenimentelor, căci nava, odată ajunsă în larg, urma să se desfacă în bucăți. Punînd la cale acest lucru Nero nu ținuse seama că Agrippina era o foarte bună înotătoare. Așa încît, deși nava se duse la fund, așa cum fusese prevăzută, apriga femeie ajunse cu bine la țarm. Furios că-i eșuase și această încercare, Nero trimise în cele din urmă un om de-al lui ca s-o asasineze.

Senatorii, în frunte cu Seneca, tolerară la început toate capriciile lui Nero, în speranța că pînă la urmă aveau să conducă ei treburile statului în locul tînărului împărat. Dar curînd își dădură seama că se înșelaseră amar: în scurt timp Nero își îndreptă mînia împotriva dascălilor și protectorilor lui de pînă atunci. Avea nevoie de bani pentru distracții nesăbuite și costisitoare, pentru spectacole grandioase. De aceea începu să-i prigonească pe senatori, să-i execute și să le confişte averea. În anul 62, de pildă, Afranius Burr fu otrăvit, iar Seneca înlăturat de la putere.

De atunci în colo Nero fu mînat în acțiunile lui numai de patima luxului și a spectaculosului. Devenise extrem de risipitor: se spune că niciodată nu îmbrăca de două ori același veșmînt, că pescuia cu o plasă poleită cu aur și că atunci cînd pleca la plimbare era înșoțit întotdeauna de o suită alcătuită din cel puțin o mie de persoane, iar asinii purtau potcoave de argint. Își construi un palat enorm și-l boteză palatul de aur, în vestibulul căruia se afla o statuie gigantică a lui. Palatul era mobilat cu un fast neobișnuit. În interior se amenajase un lac, împodobit în jur cu aur și pietre prețioase. În timpul petrecerilor, plafonul se învîrteau presărînd petale de trandafir asupra oaspeților. Se spune că după încheierea lucrărilor de construcție a palatului, Nero a exclamat: „Abia acum încep să trăiesc ca oamenii”.

Nero avea o foarte bună impresie despre el însuși. Se socotea un mare cîntăreț, actor și atlet și vai de cel care cuteza să se îndoiască de aceste calități. Era convins că avea un glas divin; în realitate, vocea-i era slabă, stînsă. Prima oară se produse în public la Neapole. După aceea obișnuia să cînte, să interpreteze roluri de dramă sau să-și conducă echipajul, ca vizitii, cu prilejul unor plimbări fastuoase. La porunca lui, fu înființat un detașament special, alcătuit din cinci mii de tineri frumoși, aleși pe sprîncenă, un fel de „galerie”, care avea misiunea de a-l încuraja pe împărat în timpul spectacolelor, aplaudîndu-l frenetic. Tinerii purtau haine și frizuri ieșite din comun, iar în mîna stîngă aveau cîte un inel cu piatră prețioasă.

Dorînd să-și cîștige faimă în Grecia, socotită patria artelor, Nero întreprinse un turneu artistic în această provincie a imperiului. Acolo i se decernară, evident, toate premiile. Se întoarse triumfător în Italia, cu o numeroasă suită care purta 1808 de cununi primite de împăratul învingător. Nero „artistul” intră în Roma în veșmînte de purpură, cu o pelerină grecească presărată cu stele de aur pe umeri, în celebrul car al lui August și urmat, ca un conducător de oști, de tinerii care formau „galeria” lui.

În anul 64, o mare calamitate se abătuse asupra Romei: orașul arse aproape pînă în temelii. Mult timp după aceea circulară zvonuri că vinovat de izbucnirea incendiului ar fi împăratul însuși care plănua să construiască o nouă Romă și să-i dea numele de Neropolis. Dacă lucrurile au stat sau nu așa, este greu de stabilit. În orice caz, versiunea că Nero a privit orașul în flăcări din turnul palatului lui Mecena este plauzibilă. În haine multicolore de actor, împăratul admira limbile de foc care se înălțau către tărîi și cînta, acompaniindu-se singur, despre pieirea Troiei. Potrivit mărturiilor lui Suetoniu și Tacitus, Nero îi acuză pe creștini de incendierea orașului și execută un mare număr dintre ei. Tradiția bisericească oficială socotește că este primul act de prigonire a creștinilor din istorie.

Politica nesăbuită a lui Nero a dus pînă la urmă la organizarea unui complot avînd

drept scop înlăturarea lui. În fruntea conspirației, la care participa și Seneca, se situă un aristocrat, pe nume Calpurnius Pison. Dar complotiștii au fost trădați și, după cumplite torturi, ei au murit pînă la unul, fie uciși de călău, fie punîndu-și capăt zilelor. Lui Seneca, de pildă, Nero i-a poruncit să-și taie venele. Tot atunci au murit și un nepot al lui Seneca — poe-

tu Lucianus, pe care Nero îl invidia pentru talentul lui — și scriitorul Petronius, unul din cei mai buni prieteni ai lui Nero și un om socotit, datorită gustului său rafinat, „arbitru al eleganței”.

Așa s-a răfuit Nero cu grupurile aristocratice, care îl aduseseră la putere în speranța că, la umbra tînărului împărat lipsit de experiență, aveau să-și pună mai ușor în practică linia politică. Actele sîngeroase ale lui Nero au dus în mod obiectiv, la exterminarea vechii caste de senatori. În urma confiscării averilor lor a sporit considerabil suprafața de teren stăpînită de împărat, care a devenit cel mai mare latifundiar din imperiu.

În timpul domniei sale, Nero visa să-și asigure gloria lui Alexandru Macedon, să facă mari cuceriri în Orient. Politica lui externă, însă, a dat greș. Pînă la urmă Nero a fost trădat chiar de garda lui pretoriană. Pînă și lacheul lui a fugit, nu înainte însă de a-și fi jefuit stăpînul.

Părăsit de toți, Nero hotărî să se ascundă. În veșmînte simple, cu fața acoperită, el porni călare, însoțit de cîțiva

prieteni care-i mai rămăseseră credincioși, spre casa dinafara orașului a unui sclav eliberat, pe nume Theon. Spre a nu fi observat, fostul împărat încercă să se strecoare în casa sclavului printr-o gaură în zid. Între timp, însă, Senatul îl declarase în afara legii și hotărîse să fie pedepsit după obiceiul strămoșesc. La întrebarea lui Nero ce însemna asta, prietenii îl lămuriră că astfel se numea cumplita pedeapsă care prevedea ca osînditul, complet gol, să fie virit cu gîtul în butuci și bătut pînă își dă sufletul.

Înfricoșat, Nero hotărî să-și pună capăt zilelor. El porunci să fie adus pentru rugul funerar, dar nu se putea hotărî să-și dea lovitura decisivă. Ezită încă multă vreme, cerînd celor din preajmă să dea ei primii exemplul și repetînd necontenit: „Ce artist mare moare!” Abia cînd auzi tropotul cailor care aduceau garda trimisă să-l aresteze, Nero se hotărî în sfîrșit să se sinucidă. Cu ajutorul sclavului Theon, care îi împinse mîna, Nero își înfipse pumnalul în gît. Cînd ostașii care urmau să-l ridice dădură buzna în casă, Nero era încă în agonie. Acesta fu sfîrșitul, lipsit de glorie al ultimului împărat din dinastia iulio-claudică. Nero fu înmormîntat în cavoul familiei lui Domitius Ahenobarbus: trupul lui fu ars iar cenușa așezată într-o urnă din marmură roșie.

Moartea lui Nero fu întîmpinată cu entuziasm. Dar mai tîrziu persoane necunoscute începură să împodobească cu flori urna cu cenușa lui și să așeze statui ale împăratului în forul roman. Memoria lui Nero fu cinstită, de altfel, și de orașele grecești cărora, după triumfalul turneu artistic, le acordase autonomia. Vreme de 20 de ani după moartea lui, în Orient apăreau mereu impostori, falși Nero, care profitau de pe urma simpatiei față de fostul împărat a maselor ignorante și naive. Unul din ei se stabilă într-o insulă din Marea Egee. Pentru a exercita o presiune politică asupra guvernului roman, Partia sprijini o bucată de vreme pe impostori. Autorul lucrării biblice „Apocalipsul” sau „Revelațiile lui Ioan”, care a codificat numele lui Nero sub numărul mistic 666, socotea că ultimul reprezentant al dinastiei de urmași ai lui August trăiește și că va reveni pe tron. Această dovedește nu numai că masele populare din unele regiuni ale imperiului roman și-au făcut iluzii în privința lui Nero, ci și că, în provinciile din răsărit, activitatea lui Nero n-a fost apreciată în întregime negativ. Ceea ce nu-i de mirare, întrucît Nero a prigonit în primul rînd vechea protipendadă romană și nu pe cea din provincii. La începutul domniei lui, el a încercat, chiar, să pună oarecare ordine în sistemul de exploatare a provinciilor, a introdus restricții în activitatea cămătarilor, a condamnat pe unii guvernatori pentru abuz și excocherii. De aceea, în lupta lor de mai tîrziu împotriva greului jug roman, masele populare din unele regiuni răsăritene au încercat să opună numele lui Nero noilor cîrmuitori ai imperiului.

I. Strucevski

Candidat în științe istorice

Începutul poate fi situat într-o zi ca oricare alta din anul 1933.

Mai erau, deci, trei ani pînă la înjghebarca axei Berlin-Roma-Tokio. Mai bine de patru ani pînă în ziua cînd tancurile hitleriste aveau să treacă hotarul Austriei. Șase ani pînă la începerea celui de-al doilea război mondial.

Pentru moment se scria anul 1933. O zi fierbinte de iulie... Și în ziua aceea a avut loc acest început de dialog:

— Dați-mi voie să mi expun argumentele! Activitatea consulatului general german s-a înviorat mult din primăvară. Noul secretar al consulatului, Otto Grün, căruia îi place să-și spună doctor, se dovedește a fi sociabil. Are foarte mulți prieteni, iar dintre toți îl preferă pe Mitani, secretarul consulatului Japoniei. Și încă un amănunt: Grün suferă de morbul călătoriiilor. În cele trei luni de zile de cînd e la Odesa a făcut mai multe călătorii prin regiune, abătîndu-se de cîteva ori pe la Nijnelimansk... Un important obiectiv industrial, care execută o comandă specială...

Citiți începînd de săptămîna viitoare:

URMELE DUC SPRE ȚĂRM

De V. Ișimov și A. Lukin

Toalete de bal, carete, crocodili și raci...

Puțin spectatori de film își imaginează cîte mîini grijulii creează acele nenumărate obiecte fără de care nici un scenariu n-ar putea fi însuflit. De cîtă fantezie, talent și ingeniozitate e nevoie pentru a recompune în toate detaliile, pe pelucula cinematografică, un fragment de viață adevărată. Datorită acestei munci anonime, epoci îndepărtate au apropiate, cu destinele lor omenești, cu obiceiurile și coloritul lor, renasc convingător pe ecran. Studiourile au ateliere speciale care se ocupă de această intensă activitate pregătitoare. Ele se și numesc, de altfel, secții de pregătire a filmării. Aici, în aceste secții, începe drumul spre diferite timpuri și epoci.

La „secția de pregătire“ a studioului „Mosfilm“, unul dintre aceste drumuri

I. Smoktunovskii în rolul lui Karenin.

duce în secolul al XIX-lea, secolul Annei Karenina. Cîte nu sint de făcut pentru ca tragicul destin al acestei femei să fie recreat pe ecran! E nevoie de sute de detalii pentru interiorul casei ei petersburgheze, de celebra-i toaletă de bal, de rochii și uniforme militare din secolul trecut, e nevoie de careta care o plimbă pe Anna pe străzile Petersburgului. O fabrică de încălziminte, de exemplu, a primit comanda pentru cîteva sute de perechi de cizme de un model special, pe care le vor purta ofițerii în film. Căci nici unul din amănunturile care compun atmosfera romanului tolstoiian nu poate fi neglijat.

Și fiindcă tot sîntem la Anna Karenina, să dăm cîteva amănunte cu privire la procesul de filmare, care a început de cîteva săptămîni.

Pînă în momentul de față s-au filmat o bună parte din exterioare. Intr-un sovhos din apropierea orașului Kaluga a fost amplasată moșia Pokrovskoe, care aparține unuia dintre personajele importante ale cărții, Konstantin Levin. La „moșie“ a fost construit un conac boieresc — operație la care „secția de pregătire“ a participat, bine înțeles, din plin — unde operatorul L. Kalașnikov a filmat majoritatea scenelor care

se petrec la Pokrovskoe: viața de familie a cuplului Kitty-Levin, întîlnirea dintre frații Levin, secerișul în pitoreasca luncă Kalinovo.

De la Kaluga echipa se va înapoia la Moscova, unde, pe platourile „Mosfilmului“, se vor naște scenele din viața familiei Karenin.

Reamintim că rolurile principale sînt interpretate de Tatiana Samoilova (Anna Karenina), Innokenti Smoktunovski (Karenin), Iuri Iakovlev (Stiva Oblonski), Ia Savvina (Dolly), Anastasia Vertinskaia (Kitty), B. Galdaev (Konstantin Levin), balerina Maia Plisețkaia (Nikolaj Levin), regizorul Vladimir Basov (Nikolaj Levin). După multe căutări și probe pentru rolul lui Vronski, regizorul Alexandr Zarhi și-a oprit alegerea asupra binecunoscutului actor Vasili Lanovoi.

Dar să revenim la secția de pregătire a filmării de la „Mosfilm“. Una din preocupări am văzut că este Anna Karenina. Alta — „Torentul de fier“ — după binecunoscutul roman al lui Alexandr Serafimovici. Pentru film au trebuit confecționate o mie de costume — soldățești, căzăcești și țărănești — ca să nu dăm decît un exemplu. E clar că într-o asemenea situație croitorii studioului nu pot face față. Ei se limitează să îmbrace doar personajele principale, ceilalți rămînd pe seama cooperativelor și a fabricilor.

În momentul de față numele care se rostește cel mai des în atelierul de croitorie al studioului este acela al țarului Saltan. Pitorescul personaj de basm s-a dovedit foarte capricios. Pictorița O. Krucinina a creat niște schițe de costume, de altfel foarte frumoase, dar de la care n-a permis nici cea mai mică abateră. Astfel că buclucașul costum a trebuit confecționat în trei locuri. În cele din urmă țarul și-a dat augusta-i aprobare.

Pentru filmul „Drăcușorii roșii“ secția a trebuit să procure macheta unui cap de cal cu ochi... albaștri. Filmul „Doctorul Aumădoare“ a fost și mai pretențios, cerînd — nici mai mult nici mai puțin — un crocodil viu. Fiorosul animal a fost împrumutat de la parcul zoologic, dar rolul de actor nu i-a plăcut, astfel că a trebuit să i se lege zdravăn botul.

Din cele arătate pînă aici reiese limpede că sarcinile pe care le rezolvă secția de pregătire a filmării nu pot încăpea sub un titlu. Fiecare film cere altele, încît o sistematizare ar fi imposibilă. La ce rubrică să încadrezi, de exemplu, o convorbire ca aceasta:

„Alo, Rostov? V-am comandat urgent raci pentru filmul „Tată, fă ordine“. De ce tărăgănați? Am închiriat cafeneaua și șaizeci de figuranți așteaptă să consume raci...!“

Cehov și eroii lui

„Muncind într-una și fără cruțare, Heifiș nici n-a observat cînd a devenit un clasic al cinematografului sovietic“ — scria recent, într-un articol omagial, tînrul regizor Mihail Boghin, autorul filmului „Doi“, despre celebrul său coleg mai vîrstnic.

Intr-adevăr, activitatea lui Iosif Heifiș este impresionantă. Multe din operele lui și-au ocupat locul meritat în fondul clasic al cinematografului sovietic: „Deputatul de Baltica“ și „Femeia deputat“ (realizate în colaborare cu Alexandr Zarhi), „Neamul Turbinilor“, „Cazul Rumianțev“. Doamna cu cățelul“.

După ultimele lui filme: „Ziua fericirii“ și „Orizont“, Heifiș s-a întors iar la creația lui Cehov. El ecranizează nuvela „Ionici“ sub titlul „În orașul S“.

Această schimbare de titlu nu este formală. Căci filmul nu va fi o ecranizare stricto sensu, deși locul principal în scenariul scris tot de Heifiș, continuă să-l ocupe Ionici. „În orașul S“ va fi în primul rînd un film despre Cehov și personajele lui. Regizorul intenționează să opună două figuri absolut neasemănătoare de intelectuali ruși de la sfîrșitul secolului trecut: doctorul Cehov și doctorul Starțev, personajul titular al nuvelei.

Exprimîndu-și concepția despre film într-un interviu pe care l-a acordat revistei „Sovetski ecran“, Heifiș aduce o precizare foarte interesantă. Deși restructurarea materialului literar și, prin introducerea lui Cehov în rîndul personajelor, face din raportul scriitor-eroi axul filmului, Heifiș a refuzat să meargă pe drumul, dealtminteri foarte tentant, al „îmbogățirii“ scenariului cu alte schițe chehoviene, limitîndu-se la „Ionici“. Propunîndu-și însă să creeze un vast tablou al vieții provinciale, el se sprijină pe întreaga operă a lui Cehov, pe spiritul ei.

Dar de ce „În orașul S“?

„Orașul S“ este un oraș cehovian, în care au trăit eroii chehovieni — și doamna cu cățelul și Ionici — explică Heifiș în același interviu. Este un oraș populat nu cu personaje, ci cu oameni care au alimentat sufletul și fantezia scriitorului“.

Tot din precizările făcute de autor aflăm că „În orașul S“ continuă într-un fel „Doamna cu cățelul“. Amîndouă sînt rodul interesului pe care Cehov l-a arătat întotdeauna față de tema dependenței omului de societate, a imposibilității de a se elibera de ea. În „Doamna cu cățelul“ societatea împiedică împlinirea unei mari iu-

biri, în „Ionici“ ea ucide năzuințele morale și cetățenești ale unui modest medic de țirg.

Prezența în film a lui Cehov a complicat foarte mult sarcina alegerii actorilor. Iconografia existentă a răspîndit o anumită imagine a scriitorului, care e greu de zădărnăcinat din mintea oamenilor. În afară de aceasta, cu el s-a petrecut un fenomen foarte interesant, exact invers celui care s-a petrecut cu Tolstoi. Pe titanul de la Iasnaia Poliana toți și-l imaginează înalt, cînd el în realitate era măruntel; pe Cehov ni-l închipuim mai scund decît era. Fiindcă Cehov a avut impresionanta înălțime de 1,86 m, fiind în plus și bine legat.

Alegerea marelui actor Andrei Popov a rezolvat dintr-o dată două probleme esențiale: statura și un interpret pe măsura dificultății și a responsabilității rolului. Un cuvînt de spus au avut și criminaliștii, pe care Heifiș i-a chemat în ajutor. Folosind o metodă frecventă la ei, criminaliștii au „ras“ mustața și au scos „pince-nez“-ul de pe fotografia binecunoscută ale lui Cehov. Rezultatul l-a condus pe Heifiș spre Andrei Popov.

În celelalte roluri au fost distribuiți Anatoli Papanov (Starțev), I. Gorbaciiov (Turkin), L. Șitikan (Vera Iosifovna).

Doă surori balerine: binecunoscuta Elena Reabinkina (în picioare) și Xenia, care se află la primii pași spre glorie.

EXPOZIȚII

Pictorii rampei

În șirul expozițiilor jubiliare consacrate semicentenarului Statului Sovietic, prima care își va deschide porțile va fi expoziția pictorilor scenografi. Și cu toate că pînă la vernisaj mai e destul timp, interesul pe care l-a stîrnit e de pe acum foarte mare.

Intr-adevăr, o expoziție a pictorilor scenografi e un fenomen mai rar, dar foarte bine venit pentru a repara o „nedreptate“ care decurge din însuși specificul acestei arte.

Lucrările scenografilor sînt efemere. Un spectacol se menține în repertoriu doar cîteva stagioni (și asta numai în cazul că are succes). Teatrele care depășesc această limită păstrînd decorul în forma pe care i-a dat-o pictorul sînt excepții. De regulă, dacă o montare a împlinit zece ani, scenograful nu mai poate fi recunoscut.

Toate aceste motive sporesc interesul pentru viitoarea expoziție consacrată activității pictorilor sovietici care s-au dedicat rampei. Expoziția va fi organizată în așa fel încît această activitate să poată fi urmărită în succesiunea ei cronologică.

Un vast sector retrospectiv va fi afectat nașterii și primilor pași ai școlii sovietice de scenografie. În cadrul lui își vor lua locul ce li se cuvine Golovin, Benua tatăl, Kustodieiev și alți contemporani ai lor. În continuare va fi ilustrată activitatea din perioada anilor 1920—1930. Aici vor fi expuse lucrările unor scenografi ca Vesnin, Iakulov, frații Stenberg, care au jucat un rol foarte important în dezvoltarea teatrului universal.

Interesant și neobișnuit va fi sectorul rezervat activității pictorilor care lucrează în cinematografie. Vor fi prezenți aici

maestri celebri ca Egorov, Utkin, Spinel și cei care au absolvit de curînd Institutul unional de cinematografie.

Evident, o atenție deosebită se va acorda repertoriului sovietic. Un sector special — „Chipul lui Lenin în creația scenografilor sovietici“ — va cuprinde schițe de decor la spectacolele închinat lui V. I. Lenin.

O altă caracteristică a viitoarei expoziții este componența multinațională a participanților. Schițe de Gamrekeli, Sarian, Petrișki, ale colegilor lor care lucrează în republicile unionale și în R.S.F.S.R. vor da o imagine de ansamblu asupra acestei activități.

În plus va fi reprezentată și munca pictorilor executați, ajutoarele prețioase ale scenografilor. În acest scop vor fi expuse fragmente de decoruri și vor fi ilustrate diferite mijloace de realizare a lor. De asemenea vor fi expuse costume, aparatul de iluminat în funcțiune, iar în sectorul cinematografic — decorurile pregătite pentru filmare.

TEATRU

Oedip la „Maiakovski“

Teatrul „Maiakovski“ din Moscova, condus de N. Ohlopkov, și-a cîștigat reputație de scenă a marilor teme cetățenești, a patosului publicistic. De aceea includerea în repertoriul său a tragediei antice „Oedip“ este perfect legitimă.

Piesa lui Sofocle, a cărei tinerețe a înfruntat nevățamata secolele, se înscrie printre acele opere care sînt „descoperite“ și interpretate dintr-un unghi nou, specific, în fiecare epocă. „Oedip“ permite realmente o valorificare inepuizabilă.

Montînd tragedia pe scena teatrului „Maiakovski“, regizorul V. Dudin a urmărit să evidențieze mai cu seamă raportul personalitate-popor. De aceea el a acordat un loc foarte important corului, celebrul cor antic care îi însoțește permanent pe eroi, sprijinindu-i sau condamnîndu-i, exprimînd o întreagă gamă de sentimente și atitudini. Corul, așa cum l-a conceput Dudin, nu este un rol foarte activ și independent, vîzînd în el o intruchipare a poporului. De aici decurg raporturi speciale între Oedip și cor. De exemplu, acesta din urmă rămîne pasiv cînd regele îl tratează ca pe un simplu și indifereent spectator și, dimpotrivă, participă din tot sufletul atunci cînd e efectiv solicitat, cînd Oedip îi încredințează durerea lui. V. Dudin vrea astfel să sublinieze că personalitatea care crede în popor nu este izolată, că devine puternică prin sprijinul lui.

Construit pe această idee bine argumentată, spectacolul este interpretat de un colectiv actoricesc care a înțeles intențiile regizorului. În rolul lui Oedip, actorul de teatru și cinemaa, Hanov face din eroul său nu un resemnat, un pasiv gata să accepte sacrificiul. Dimpotrivă, întunecatele prevestiri ale oracolului trezesc în el puterea voinței, pentru că simte alături poporul, crede în sinceritatea lui.

Bis
Desen de E. SABELNIK

arta

arta

COSMOS

Beneficiile Terrei

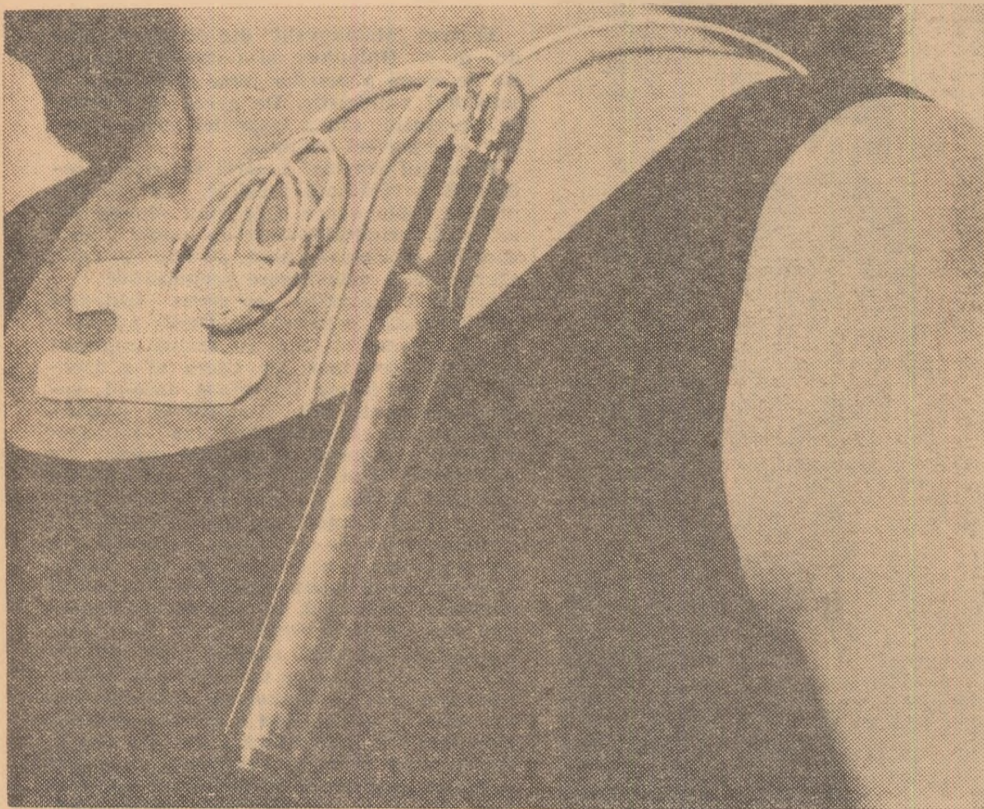
In epoca nouă, epoca cuceririlor cosmice, cheltuielile în domeniul astronauticii au atins și vor continua să atingă sume din ce în ce mai mari, mai ales în statele care depun eforturi mari în acest domeniu — Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii. Apa că o începem ca lumea să se întrebe: merită aceste cheltuieli cosmice asemenea cheltuielii, n-ar fi oare mai indicat ca toate aceste sume să fie orientate spre creșterea bunăstării populației globului? Răspunsul pe care oamenii de știință îl dau acestei întrebări este negativ. Căci, afirmă ei, astronautica aduce încă de pe acum — și cât se poate de concret — numeroase avantaje nu numai în Cosmos, ci și pe Pământ.

Primele dovezi că așa stau lucrurile sînt foloasele pe care le aduc sateliții de tipul Molnia sau Telstar în domeniul televiziunii, sau datele transmise de sateliții meteorologici care înlesnesc prevederea temetelor cicloane cu 48 de ore înainte de

serie de tehnici noi, printre care și o metodă de sudură care folosește un pistol cu electroni de mare putere și care permite sudarea unor joante care să reziste la temperaturi de 1700°!

O largă aplicație în practica terestră își găsește și pinza din oțel inoxidabil din care sînt „croite“ parașutele spațiale și care rezistă la temperaturi formidabile și la contaminarea chimică; pirografitul întrebunțat la îmbrăcarea conurilor rachetelor s-a dovedit indicat pentru creuzetele de topire în industrie.

Un sistem de propulsie destinat vehiculelor lunare, este un principiu care poate fi ușor aplicat la transporturile terestre: e vorba de o sursă de energie oferită de un generator cu turbină acționat de hidrogen în stare gazoasă sub presiune. Gazele de eșapament ar urma să fie recuperate și regenerare într-un reactor nuclear. În afară de faptul că vehiculul ar putea funcționa 24 de ore consecutiv fără reprovizio-

Un mesager al tehnicii spațiale, electrocardiograful miniatură, urmărește starea cardiacă a unui muncitor.

declanșare și anunță deplasarea banchizelor sau a marilor și păgubitoarelor incendii forestiere. Antrenați în marea competiție cosmică, aproximativ 700 000 de ingineri și oameni de știință se străduiesc să pună la punct metode, produse și tehnici noi care, deși născute din necesitatea cuceririi spațiului, își găsesc repede aplicații terestre, deseori dintre cele mai obișnuite.

În domeniul atât de important al electronicii, s-au născut tranzistorii, circuitele gravate, imprimate și, în fine, cele integrate care permit gruparea unei uriașe cantități de sisteme electronice în volume comparabile cu cel al unei cutii de chibrituri! Datorită lor tehnica calculatoarelor electronice a fost complet revizuită, greutatea acestor mașini extrem de necesare reducându-se în unele cazuri la numai opt kilograme. În scurtă vreme, un astfel de calculator va reveni de cinci ori mai ieftin decât o mașină de calculat clasică. Miniaturizarea a permis realizarea nu numai a unor aparate de radio de mărimea unei bucatăle de zahăr, ci și a unui radar care îi face pe cei lipsiți de vedere să „audă“ obiectele și obstacolele aflate în cale.

Dar dacă astronauticii îi sînt necesare aparate mici, ea mai are nevoie și de materiale extrem de ușoare și, totodată, cu o mare rezistență mecanică și termică. Din această necesitate s-au născut și se nasc inevitabil aliaje, materiale noi și tehnici revoluționare de care va beneficia metalurgia. Noile oțeluri realizate de astronautică pe bază de crom, molibden și vanadiu sînt actualmente larg folosite în diferite sectoare ale producției, printre care aviația sau uzinele producătoare de butelii de hidrogen lichid. A fost reabilitat beriliul, care e aproape la fel de ușor ca magneziul, la fel de rigid ca molibdenul, la fel de rezistent ca titaniul, refractar la oxidare ca aluminiul și cu o temperatură de fuziune de șase ori mai ridicată ca cea a aramei. Metalul acesta miraculos cunoaște astăzi noi aplicații în industria clasică. El e folosit la fabricarea giroscopelor cu o mare rigiditate și stabilitate dimensională, a aparatelor cu raze X care-și folosesc transparentența la radiații, în industria chimică care-i apreciază calitățile anticorozive, în industria automobilelor. Tot datorită astronauticii și-au găsit aplicația o

mare și s-ar deplasa cu 40 km/h, el ar fi practic făcut și nu ar elibera gaze nocive. S-a calculat că un automobil sau un camion echipat cu acest sistem ar putea parcurge în condiții terestre, fără opriri, o distanță de 2 000 km, cu o viteză de 90 km/h.

În fine, poate că astronautica va influența și cea mai pămîntescă dintre activități: agricultura. Într-adevăr, încă de pe acum oamenii de știință au anunțat punerea la punct a unei noi secerători avînd la bază principii aerodinamice descoperite de ingineri specializați în domeniul rachetelor cosmice. În domeniul producției de alimente transformările vor fi însă mult mai profunde, căci nu vor apărea numai mașini și unelte noi ci și alimente cu totul noi.

După cum se vede, aportul adus de cercetările spațiale, practicii pămîntesti este consistent și cu un perimetru deosebit de larg. Pe măsura scurgerii vremii, descoperirile astronauticii vor continua să crească în importanță, ele puțin fi înlăturate din ce în ce mai des în viața terestră deși, inițial, destinația lor era Cosmosul.

FIZICĂ

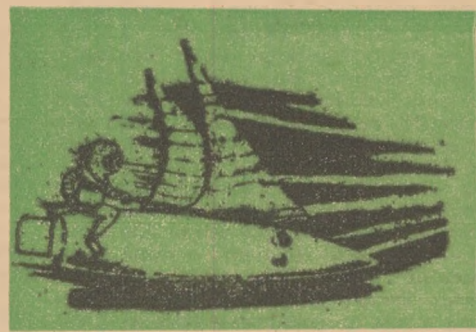
O forță care apasă:
lumina

Împietirea celor două noțiuni, — presiune și lumină — ar putea părea neînțelegătoare paradoxală. Într-adevăr, cum să-i atribuim diafaniei raze de lumină valoarea unei forțe care apasă? Și totuși, una din legile fizicii sună implacabil: lumina exercită asupra corpurilor pe care cade o anumită presiune. Mult mai mică decât un miligram pe un centimețru pătrat dacă e vorba, de pildă, de lumina solară ce cade pe Pământ, dar mai mare, ca-

pabilă să rivalizeze cu forța gravitațională, în cazul proceselor cosmice.

Fenomenul a fost descoperit încă în ultimul an al secolului trecut de către savantul rus P. N. Lebedev. Dar între descoperirea lui și posibilitatea de a-l folosi în scopuri științifice a existat o perioadă de ipoteze fantastice și visuri romantice la care, de altminteri, și-au dat concursul și oamenii de știință.

Astronomii, bunăoară, și-au imaginat niște imense nave deasupra cărora filii-

cupola unei pinze acoperite cu o pulbere metalică, pentru a reflecta lumina, și care poartă pasageri pămînteni spre Venus sau Marte. Inginerii au sugerat un compromis între „cupolele solare“ și alte motoare, primele — combinații de pinze albe și negre — urmînd să servească doar la manevrarea navelor; știut fiind că suprafețele negre nu reflectă lumina aproape de loc, cu ajutorul lor s-ar putea obține restringerea sau mărirea suprafețelor albe, deci a intensității presiunii. Ca să nu mai vorbim de rachetele fotonice, care și-au cîștigat o vastă popularitate datorită literaturii științifico-fantastice. Dacă e realizabilă această idee? Oamenii de știință au calculat că o rachetă fonică ar putea fi pusă în mișcare numai de o sursă de lumină cu o intensitate pe care doar reacția de anihilare dintre materie și antimaterie o poate produce.

Toate acestea înseamnă, oare, că presiunea luminii nu face decât să alimenteze fantezia visătorilor, fie ei și slujitori ai științei? Nu, savanții au pășit într-un stadiu superior. În presa de specialitate din ultimul timp a stîrnit interes îndrăzneța propunere a academicienului V. Veksler de a folosi lumina pentru accelerarea particulelor elementare pînă la energii ultrainalte.

În acceleratoarele actualmente în funcțiune fasciculi de electroni sau protoni sînt puși în mișcare de un puternic cîmp electric. Lovindu-se de țintă, fasciculi dă naștere la particule elementare noi. Cu cit e mai mare energia fascicului cu atît se obțin mai multe particule noi, și tot mai larg se deschide fereastra spre lumea încă nu îndejuns de cunoscută a infinitului mic. E firească, deci, strădania fizicienilor de a imprima particulelor energii din ce în ce mai mari, de a realiza acceleratoare din ce în ce mai puternice.

Și totuși, sîntem departe de posibilitatea de a accelera particulele pînă la energia pe care ne-o aduc, din adinec Universului, razele cosmice. În această privință, metoda propusă de academicienul Veksler e un pas înainte. Trecînd peste descrierea principului de construcție a acceleratorului cu radiație luminoasă, vom

spune doar că presiunea undelor de lumină va „mina“ particulele elementare imprimîndu-le energii sensibil mai mari decât cele posibile în acceleratoarele actuale.

Dar mișcarea particulelor elementare sub acțiunea luminii poate fi folosită și în alte sectoare ale fizicii. La Conferința pentru folosirea pașnică a energiei atomice de la Geneva s-a vorbit, de pildă, despre folosirea acestui fenomen pentru transportarea rapidă a plamei în instalațiile de sinteză termonucleară. În acest caz presiunea luminii ar juca un rol dublu: de factor accelerator și de „dop“ care să împiedice răspîndirea plamei.

Să amintim, în încheiere, și de o altă însușire mecanică a luminii, pusă în evidență de profesorul Sadovski cu puțin înainte de descoperirea lui Lebedev. În anumite condiții, a arătat Sadovski, lu-

S

știința

mina poate imprima substanței o mișcare de rotație. Într-adevăr, experiențe ulterioare au demonstrat că prin difuzarea undelor luminoase într-o placă de cuarț, aceasta începe să se rotească. Nu e exclus ca și „efectul Sadovski“ să găsească pe viitor aplicații în tehnică. Sau, mai exact, să aibă perspective... luminoase.

CHIMIE

În laborator
ca în pădure

Toată lumea știe că apa de izvor este mai gustoasă decât cea clorinată, din conductele care alimentează orașele. Și totuși apa trebuie dezinfectată chiar cu riscul de a i se altera gustul. S-a constatat însă că nu numai clorul omoară microbii. În același scop poate fi folosit cu succes ozonul care prezintă și avantajul că nu imprimă apei nici un gust.

Ozonul este o formă alotropică a oxigenului, cu molecula formată din trei atomi, care ia naștere în atmosferă datorită descărcărilor electrice și sub acțiunea razelor ultraviolete ale Soarelui. În cantități mici este folosit organismului omenesc, în timp ce în concentrație mare este foarte toxic. O caracteristică importantă a ozonului este aceea că oxidează aproape toate substanțele și compușii lor.

Sfera de utilizare a ozonului este foarte largă. Gazul albăstrui, cu miros caracteristic se întrebuințează la conservarea fructelor și legumelor, tot el menține proaspătă carnea în frigider și grăbește procesul de învechire a vinului. În apă ozonizată peștele nu se alterează. Ozonul se mai folosește și în industria chimică pentru obținerea vanilinei, camforului și acizilor grași. De asemenea, grăbește procesul de obținere a fibrelor sintetice și linoleumului.

Se știe că pentru extragerea aurului din minereu se folosește cianura de potasiu, o otravă foarte puternică. Recent oamenii de știință au descoperit că ea poate fi înlocuită cu acid clorhidric obișnuit dacă minereul se prelucrează în prezența ozonului. Apare însă un inconvenient; la ora actuală ozonul este încă destul de scump; pentru obținerea unui singur kilogram se consumă circa 10 kW/h. de energie electrică. Dar și acest neajuns va fi curînd înlăturat.

Un grup de cercetători de la Universitatea „Lomonosov“ din Moscova a pus la punct un tip de ozonizare de foarte mare productivitate. Folosind o metodă de electrochimie a gazelor, ei obțin acid azotic concentrat. Fulgerele electrice „cos“ azotul de oxigen. Apoi amestecul este condensat cu ozon. Metoda chimiștilor sovietici prezintă unele avantaje față de alte procedee de obținere a acidului azotic: este simplă, procedeul poate fi cu ușurință automatizat și se obține de la bun început produsul concentrat, care în plus este și ieftin.

ELECTRONICĂ

Ochiul T. V.
vede tot

Când ne gândim la televizor, în primul moment avem tendința să ne amintim doar de funcția lui distractivă și educativă, uitând că a ajuns un auxiliar prețios al muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor. În urmă cu 10 ani instalațiile de control prin televiziune în industrie erau încă relativ voluminoase și mai cu seamă foarte scumpe. Acum, însă, situația e alta.

În Uniunea Sovietică noul sistem de control s-a încetățenit mai întâi la căile ferate. În 1954, la stația de triaj din Moscova s-au montat instalații speciale de televiziune pe stilpii semafoarelor. Ecranul se afla în biroul șefului de manevră care supraveghea astfel traficul în diversele sectoare. Astăzi există instalații de televiziune în multe din marile noduri de cale ferată, în gările importante și chiar în stații mai mici. Turburile videocaptoare de tip „Vidikon”, ca și obiective cu distanța focală variabilă permit impiegtului de mișcare să vadă ce se petrece pînă și în cele mai îndepărtate colțuri ale triajului și să constate dacă liniile de garaj sînt folosite rațional. Camera de televiziune este telecomandată, putînd fi rotită în plan vertical sau orizontal. Imaginile sînt transmise prin cablu pînă la 2 km distanță.

La Uzina de utilaj greu din Ural ochiul electronic supraveghează turnarea oțelului în vid. În multe fabrici de ciment, el transmite informații din secții în care conținutul de praf și temperaturile sînt deosebit de ridicate, iar la Novokramatorsk se îngrijește de prelucrarea pieselor mari pe un strung special. La Combinatul siderurgic din Magnitogorsk televiziunea a înlocuit recent zece ani de activitate. Cu ajutorul ei s-a realizat un dispecerat care asigură comanda furnalelor, cuptoarelor Siemens-Martin, laminoarelor și altor secții, reglînd alimentarea cu minereu și coals, controlînd depunerea zgurei și dirijînd materialul rulant. Același ochi electronic face de gardă pe lângă reactoarele atomice, coboară sub pămînt pentru a controla instalațiile de foraj și puțurile, ajută la înălțarea construcțiilor hidrotehnice, este folosit la operațiile de montare sub apă și la multe altele. Astăzi există și televizoare minuscule, care „privesc” într-o țevă cu diametrul de 9 mm pentru a detecta defectele de fabricație.

De-a dreptul senzațională este o realizare a constructorilor leningrădeni care a trezit mult interes în cercurile de specialitate: un tub catodic care permite redarea tridimensională a obiectelor, oricît de mari ar fi ele. Dacă este montat într-o instalație de televiziune industrială, cu acest tub se poate constata, de pildă, situația reală pe un aeroport cu trafic încărcat. Inovația constă într-un ecran translucid în locul celui obișnuit, acoperit cu o substanță fluorescentă. Aproximativ în mijlocul tubului se află o placă dreptunghiulară, acoperită pe ambele fețe cu substanță fluorescentă și care se poate roti în jurul axei verticale. În timpul funcționării, acest ecran fluorescent se rotește repede, astfel că jasciculele de electroni lovesc în mod egal ambele fețe. Datorită acestei mișcări și înțepii ochiului, toate liniile proiectate pe placă parcă se continuă în adîncime și astfel se naște impresia de spațialitate.

PSIHLOGIE

Resorturile memoriei

● 15 miliarde de miliarde de informații ● Scurt circuit în „centrală” ● La ce servesc poveștile ● Antrenamentul previne anchilozarea ● Ce fel de memorie aveți?

Cum se numește cel mai bun prieten al lui Dumnezeu? Cît costa piinea în 1947? Pe cine ați văzut săptămîna trecută? De unde știu figura asta? Era... era la mare. Da, în iulie trecut, la mare, locuiam în același hotel!

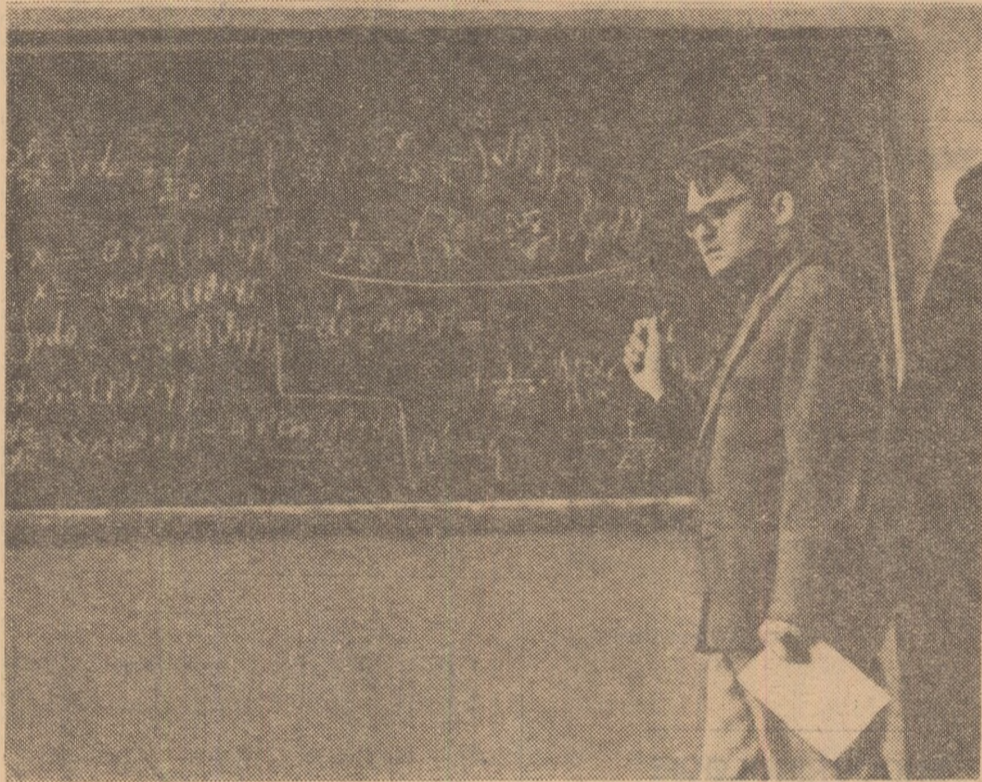
Cît e ziua de lungă sîntem asaltați de o mulțime de imagini, amintiri și întrebări, care ne solicită memoria.

Învățîndu-și lecția un copil o repetă de cîte ori e nevoie. Astfel își creează un mecanism care va putea fi declanșat de primul cuvînt. Uneori buzele lui articulează chiar textul și frazele se înlanțuie pe cînd copilul se gîndește la altceva. Întrebîndu-l ulterior cum și-a învățat lec-

17 răspunsuri corecte. Peste vîrsta de 65 de ani cifra medie a informațiilor reținute este de 9. Cei care pot reproduce povestea în toate amănuntele ei sînt excepțional de rari.

Alte experiențe constă în repetarea unei serii de silabe sau numere (4—9—2—5—8—11—3—7—12—0, să zicem). Răspunsurile sînt remarcabile prin uniformitatea lor: 7 sau 8 cifre reținute de tineri.

În viața de toate zilele se pot folosi cu succes variante ale acestor metode: vom face efortul să ne amintim toate obiectele dintr-o vitrină, articolele și fotografiile de pe o pagină de revistă, prețurile indicate pe un tabel, cum era îmbrăcată prietena

Ce-i mai greu, să memorezi sau să rezolvi?

ția, ne va răspunde, de pildă, că stătea pe scaunul cu perna roșie, că-și ținea cartea pe genunchi și că în cameră era răcoare. Amintirea se raportează aci la o dată, este originală, nefiind vorba de memoria-obișnuită (cea care ne permite să ținem furculița într-un anumit fel „fără să ne gîndim”), ci de memoria pură. Oamenii de știință spun că într-o viață de om se acumulează 15 miliarde de miliarde de informații. Cîte persistă însă? Care din ele se șterg? Care sînt mecanismele secrete ale memoriei?

Memoria este un dar, o calitate a creierului care acționează ca o centrală telefonică. Auziți cuvîntul „Leningrad”, de pildă. Creierul declanșează pe dată o serie de relee nervoase legate de acest oraș. Vă amintiți că ați văzut un film care se petrecea acolo, cum a venit un prieten să vă ia de acasă și ați mers împreună ș.a.m.d., pînă ce imaginea se conturează precis. Se întîmplă însă ca un detaliu să vă scape. Nu vă puteți aminti numele actorului principal. Memoria vă lasă în pană, refuză să mai fie aliatul credincios, colaboratorul de fiecare clipă. „Circuitul” în care se inscrieseră numele nu mai funcționează. Dar poate că uitarea a fost voită, actorul nu vă interesase prea mult, nu aveai nevoie de el și deci memoria îl eliminase.

Cînd cineva spune că nu are memorie, nu înseamnă că este cu adevărat lipsit de această facultate, ci doar că nu știe să o stimuleze, să o antreneze. Medicii și psihologii au pus la punct o serie de metode pentru aprecierea memoriei fiecăruia. Una din cele mai cunoscute se bazează pe povestea leului Sultan: „Un leu — numit Sultan — a scăpat din cușcă — căci gardianul neglijent — nu închisese bine ușa. — Vizitatorii — foarte numeroși în duminica aceea — au luat-o la fugă spre clădirile învecinate. — O femeie în rochie albastră — care-și ducea în brațe copilul — de un an — l-a lăsat să cadă. — Leul l-a înșfăcat. — Plîngînd — femeia s-a întors — și l-a implorat pe leu să-i dea înapoi copilul. — Animalul a privit-o îndelung — drept în ochi — și i-a dat drumul copilului — fără să-i fi făcut vreun rău.”

Acest text, care cuprinde 20 de informații (cuprinsa între linioare), este citit o dată, destul de rar, persoanei „de examinat”. Apoi i se cere să reproducă textul imediat, după o oră, o zi, o săptămîină. La primul control, tinerii dau 13—

cu care ne-am întîlnit ieri și multe altele. Șahul și unele jocuri de cărți sînt mijloace excelente de antrenament, care educă memoria făcînd-o maleabilă și ascultătoare.

Pentru reținerea unei date, unui număr mai lung, unei enumerări se mai folosesc metodele mnemotehnice bazate pe asociații dirijate, pe stabilirea unui cod sau a unei legături, de cele mai multe ori foarte personale, cu noțiunea respectivă. Pentru a ne aminti spectrul culorilor, de pildă, este suficient să ne imprimăm în memorie cuvîntul „rogyayv”, compus din inițialele celor șapte culori: roșu — oranj — galben — verde — albastru — indigo — violet. Sau dacă avem numărul de telefon 36.51.80, vom putea spune: zilele dintr-un an (365), vîrsta majoratului (18) și zero.

Cum să învățăm pe dinafară, pentru propriul nostru exercițiu sau pentru a ne ajuta copiii? Cea mai bună metodă constă în a citi o dată textul integral, pentru a-i prinde sensul. Apoi trebuie să urmeze mai multe citiri cu voce tare, pentru a asocia două forme ale memoriei: auditivă și vizuală. Textul nu trebuie fracționat, căci riscăm să nu mai putem îmbina bucățelele. Cercetările au dovedit că un interval liber de 7—8 minute între două lecturi permite să se reducă numărul lecturilor necesare pentru memorizare; astfel, pentru a fi învățate, 20 de numere trebuie citite fie de 11 ori la rînd, fie doar de 6 ori dacă se lasă de fiecare dată între ele o pauză de cinci minute.

Am pomenit mai sus de două forme ale memoriei. În realitate există mai multe: vizuală, auditivă, afectivă și motorică sau intelectuală. După ce au văzut un spectacol, unii oameni își amintesc cadrul, costumele, alții rețin atît de bine muzica, pe care o pot fredona; o categorie rămîne numai cu atmosfera generală și cu emoțiile pe care le-a resimțit și, în fine, mai există unii care disecă piesa, îi găsesc toate articulațiile și o analizează, reducînd-o la un fel de ecuație. Nu se poate spune însă că fiecare om posedă doar un singur fel de memorie, ci doar că unul din tipuri este predominant. După psihologi, mirosul constituie primul „simț al memoriei”. Primele amintiri fiind în general de ordin afectiv, foarte adesea mirosul este legat de ele. Apoi urmează memoria vizuală. O memorie mai „intelectuală” se obține prin antrenarea raționamentului cu ajutorul exercițiilor de logică.

Fără cuvinte

ENERGETICĂ

Spre înlocuirea
automobilului
cu electromobilul

Imaginați-vă că aparatele sensibile ale unei nave cosmice, reprezentînd o gigantică centrală electrică, ar comunica despre ivirea unui asteroid în calea sa. Informația ar atinge panoul de comandă în timpul cel mai scurt, dar pentru a duce la îndeplinire comenzile ce decurg de aici operatorul ar trebui să apese pe un buton. Intervine deci invariabila frînă în calea automatizării: comutatoarele și transformatoarele de energie.

În ultimii ani însă acestea din urmă sînt tot mai mult înlocuite cu aparate semiconductoare. Astfel, nu de mult a fost realizată o supapă servind la transformarea curentului și dirijarea fluxului energetic. La bază stă o plăcuță de siliciu extrem de subțire, care adăpostește trei electrozi. Plăcuța nu permite trecerea curentului în nici o direcție atîta timp cît prin electrozului al treilea nu trece un curent slab. Numai atunci supapa se deschide și „fluviul electric” se năpustește în direcția dorită. Dacă supapa este pusă în legătură cu o tensiune alternativă, se poate obține reglarea, cu un consum extrem de redus de energie a intensității curentului redresat.

Academicianul sovietic V. Kirillin a emis ideea conversiei directe a energiei calorice în energie electrică și a propus în acest sens înlocuirea rotorului de la motoarele electrice cu un flux rapid de plasmă la temperatură joasă. Firește, nu e o treabă ușoară. Un rol important ar putea juca aici supapele comandate din siliciu.

Problema transformării directe a energiei a devenit actuală mai ales în legătură cu rapida dezvoltare a energiei atomice. Instalațiile de dimensiuni mici capabile să lucreze vreme îndelungată fără să-și completeze combustibilul ar putea găsi aplicare largă în transporturi, în regiunile greu accesibile, în Cosmos... Semiconductorii au și îngăduit să se dobîndească unele succese în acest sens. În reactorul instalației sovietice „Romaška” căldura este transformată cu ajutorul unor elemente termoelectrice în energie electrică.

Odată atinsă această fază, specialiștii și-au pus întrebarea: nu s-ar putea trece oare într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat la transportul electric? Energeticienii sînt de părere că în principiu electromobilul este realizabil. Desigur că în fața lui mai stau destule dificultăți dar aceasta nu i-a împiedicat pe creatorii de literatură științifico-fantastică să și-l imagineze: din Moscova pornește într-o lungă călătorie un electromobil, care trece prin orașele Gorki, Sverdlovsk, Omsk, dar nicăieri nu-și completează rezervele de combustibil. Vehiculul primește energie de sub pămînt. Este așa numitul transport de înaltă frecvență.

Să cunoaștem acum și principiul după care ar putea fi realizat. Dacă am trimite printr-un cablu subteran sau aerian curent alternativ de înaltă frecvență, adică un curent care își schimbă direcția de sute de ori mai repede decît în rețelele electrice obișnuite, în jurul cablului ar apărea un cîmp electromagnetic cu alternanță rapidă.

Sau un alt tablou ieșit de sub pana unui autor de literatură de anticipație. În nesfîrșita noapte polară pe cer strălucesc puternic un soare artificial. Razele acestor reflectoare de înaltă frecvență s-au întîlnit într-un punct la mare înălțime, făcînd ca aerul să se supraîncălzească. Jos, pe pămînt, o rază asemănătoare sapă în stîncă. În principiu și acest tablou ar putea deveni realitate, dar scriitorul a uitat cît de dificil e să obții frecvențe înalte.

Totuși privirile se îndreaptă și de astă dată spre semiconductori. În viitor, asemenea curenți ar putea fi obținuți cu ajutorul accelerațiilor supape de forță comandate. Va deveni, de asemenea, posibilă și transmiterea energiei fără cablu. În acest caz supapele comandate vor fi absolut de neînlocuit.

Cercetarea fundului de ochi. Scopul: studierea presiunii intracraniene.

TEMĂ DE SEZON

Toxiinfecțiile alimentare

Printre bolile specifice sezonului cald, toxiinfecțiile alimentare sînt deosebit de frecvente. Toxiinfecțiile alimentare sînt boli produse de consumarea unor alimente care conțin anumite specii microbiene și toxinele (otrăvurile) lor.

Condițiile patogenice ale toxiinfecțiilor alimentare imprimă acestor boli două caractere principale: apariția rapidă („explozivă”) a bolii la cei care au mîncat alimentul și răspîndirea bolii „în masă” la toți consumatorii (familie, colectivitate).

Microbii care produc cel mai des toxiinfecțiile alimentare sînt, în special, germeni din grupul Salmonella și stafilococul enterotoxic.

Alimentele apte de a se contamina (carnea, laptele, cremele etc), dacă nu sînt consumate la scurt interval (1—3 ore) de la preparare sau nu sînt păstrate la gheață creează, mai ales în timpul verii, condiții favorabile de multiplicare a microbilor. Trebuie să avem în vedere faptul că, de multe ori, asemenea alimente nu avizează prin nici un semn (miros, gust, culoare schimbată) prezența milioanei de microbi dezvoltăți.

Boala începe brusc, cu greață, vărsături alimentare, frecvente dureri abdominale, scaune numeroase apoase, urît mirositoare, care conțin materii fecale și apă (dar fără mucus și sînge, ca în dizenterie). Adevărată, temperatura se ridică la 39°—40°. Pierderile mari de lichide pe care le antrenează vărsăturile și diareea pot duce la colaps (hipotensiune marcată, extremități reci, violacee, puls imperceptibil).

De obicei, boala se vindecă repede, dar lasă o slăbiciune generală a organismului care se poate prelungi mult timp. Toxiinfecțiile alimentare nu necesită obligatoriu internarea. Numai cele cu tulburări mari și tendință la colaps vor fi spitalizate. Pînă la internarea în spitalul de boli contagioase — obligatorie în asemenea cazuri — se vor pune bolnavilor sticle cu apă caldă la extremități și li se vor da infuzii calde de cafea sau ceai.

Tratamentul obișnuit al toxiinfecțiilor alimentare constă, în primul rînd, din punerea în repaus a tubului digestiv. Primele 24 de ore se vor bea numai lichide reci în cantități mici, repetate, după dorința bolnavului: ceai de mentă (izmă) îndulcit cu zaharină, supă de morcovi, strecurată, cu sare, zeamă de fiertură de orez. După 24—48 ore, dacă vărsăturile încetează și scaunele diareice dispar, regimul alimentar va fi îmbogățit cu făinoase (macaroane, griș, orez), brînză de vaci, piine albă prăjită, urmînd ca ulterior să se introducă, treptat și în cantități mici, carne, ouă proaspete, brînzetură. Bolnavul va evita timp de 10—14 zile după vindecare: sosuri, conserve, mezeluri, grăsimi, lapte dulce, fasole, varză, iar apoi, cu atenție, va relua alimentația normală.

În general, în toxiinfecțiile alimentare nu se administrează antibiotice, acestea fiind inutile sau chiar dăunătoare. Împotriva durerilor se vor folosi antispastice (tinctură de beladonă, de 3 ori pe zi cîte 20 de picături la adult, fobanal, foladon sau lizadon 1—3 comprimate pe zi la adult N.R.), comprese cu apă alcoolizată sau comprese umede calde pe abdomen.

Vărsăturile vor fi combătute cu clordelazin sau emetiral.

La nevoie, antitermice (piramidon, aspirină) și vitamine (C 200, B₁, B complex). Vi-

taminele se pot lua pe gură, în comprimate, cînd toleranța gastrică permite.

Pentru evitarea producerii unor toxiinfecții alimentare trebuie acordată o deosebită grijă depozitării alimentelor, mai ales a cărnii, laptelui, ouălor, în fiecare gospodărie și, în special, în colectivitățile unde se ia masa în comun. Alimentele expuse contaminării se vor înlătura din consum. Măsurile elementare de igienă, corect aplicate, duc la prevenirea bolii.

Dr. A. Sergeev

ENDOCRINOLOGIE

Glandele endocrine și dezvoltarea fizică

Luînd naștere încă în timpul vieții embrionare, sistemul glandelor endocrine exercită o influență tot mai activă asupra organismului uman chiar de la naștere.

Începînd din primul an de viață, caracterizat printr-o creștere intensă în lungime a corpului, organismul copilului se află sub influența predominantă a hormonului somatotrop de creștere al glandei hipofize. Această glandă așezată la baza craniului, într-o cavitate osoasă denumită șaua turcească, este compusă din trei părți distincte, fiecare dintre ele secretînd mai mulți hormoni (hormonul somatotrop, tirotrop, corticotrop, gonadotrop A, B și C, melanotrop, anti-diuretic, ocitocic etc.) cu acțiuni asupra diferitelor organe. Acțiunile hormonului de creștere se realizează prin stimularea creșterii celulare și prin intervenția directă asupra metabolismului glucidelor, proteinelor și lipidelor. Un rol important îl joacă, din copilărie și pînă la pubertate, și secreția internă a timusului, organ endocrin situat în partea anterioară a cavității toracelui, între osul sternal și trahee. De la pubertate, timusul scade treptat în volum și greutate, ajungînd la adult de cîteva ori mai mic ca la naștere. Iată de ce tulburările de creștere ale copilăriei se caracterizează prin administrarea unor extracte ale glandei timus.

O influență hotărîtoare asupra dezvoltării generale a organismului o exercită și hormonii tiroidieni. În insuficiența tiroidiană accentuată ce se produce la copii în primii 2—3 ani de viață, unul dintre simptomele tipice (ca și în boala tiroidiană denumită mixedem congenital) îl constituie încetinirea creșterii în lungime în grade diferite, mergînd uneori aproape pînă la anularea creșterii. Trebuie să mai adăugăm că buna funcționare a hormonilor tiroidieni este necesară și pentru dezvoltarea normală a sistemului nervos al copilului.

Greutatea corporală este la rîndul ei determinată, în mare parte, de acțiunea factorilor hormoni. Într-adevăr, dacă între cantitatea de alimente pe care o consumăm zilnic și între greutatea corporală există, neîndoielnic, o legătură direc-

tă, nu trebuie uitat că peste această corelație se adaugă și influența altor factori. Așa-zisa „constituție fizică”, datorită căreia unele persoane sînt grase sau slabe, independent de cantitățile mai mari sau mai mici de alimente pe care le mîncă, este în funcție de activitatea sistemului nervos și a celui endocrin. Aceiași hormoni pot exercita funcții asimilatoare sau dezsimilatoare în procesele metabolice, ceea ce are ca urmare îngrășarea sau slăbirea ca simptome caracteristice în numeroase afecțiuni endocrine. Aspectele acestei îngrășări sau slăbiri sînt diferențiate după natura fiecărei boli endocrine. De pildă, sindromul adipozo-genital, insuficiență hipofizară care apare la copii înainte de pubertate, se caracterizează prin dezvoltarea exagerată a grăsimii pe abdomen și torace, în jurul sînilor, fața rotundă și dezvoltarea insuficientă a organelor genitale. În mixedemul tiroidian, bolnavul este edemațiat, cu fața umflată și cu pungi la ochi, pielea este uscată, gălbuie, sprîncenele rare, părul capului rar, la fel cel din axilă. Abdomenul este balonat și greutatea corpului este crescută prin retenția apei. Un alt aspect de obezitate ușor de diagnosticat îl oferă și boala Cushing, disendocrinie care se datorește de obicei unei tumori a glandei suprarenale. Bolnavul capătă înfățișarea unei „lămii pe scobitori”, adică membrele sale inferioare subțiri poartă un trunchi gros cu grăsimea așezată pe abdomen, la rădăcina membrelor, la ceafă și la gît, astfel încît la unii bolnavi capul parcă iese direct din torace. Fața este rotundă, ca „luna plină”, obrații roșii, umflați; adesea ochii sînt bulbucați, iar la femei părul se dezvoltă excesiv de mult.

În toate variațiile anormale ale creșterii în lungime și ale greutății corporale datorite factorilor hormoni, mai cu seamă în tulburările de insuficiență ale glandelor cu secreție internă, tratamentele hormonale sau opoterapice dau rezultate bune. Tratamentul obezității cu extracte de tiroidă sau al slăbirii în greutate prin injecții cu insulină va da cu siguranță rezultate excelente, cu condiția ca acest tratament să nu fie efectuat la întîmplare, ci după schema și sub supravegherea competentă a unui medic endocrinolog.

Dr. Viktor Postnikov

— Cu aceste tablete veți dormi, sigur, foarte bine! Aveți numai grijă ca soția să ia în fiecare seară una înainte de culcare.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Bolile de inimă și viața modernă

În întreaga lume, procentul morbidității și mortalității prin boli de inimă a crescut mult în ultimii ani. Poate fi pus acest fenomen în legătură cu civilizația epocii noastre?

Cercetătorii arată că există cel puțin trei boli de inimă strîns legate de viața modernă. În primul rînd așa-numitul cord suprasolicitat al sportivului. Se întîlnește frecvent la oamenii foarte tineri (adolescenți) care iau parte la activitate competițională fără antrenament sau cu antrenament greșit condus și insuficient. Astfel de cazuri dau naștere la insuficiențe cardiace grave care pot pune viața în pericol la o vîrstă tină (35—45 de ani). Ateroscleroza apare la femeile tinere operate (prin histerectomie totală) de ovare, știut fiind că femeia în perioada de activitate sexuală nu face ateroscleroză, datorită secreției de foliculină care o protejează.

În sfîrșit, frecvența unor complicații cardiace (embolii etc.) s-ar datora imobilizării prelungite în gips și unor intervenții chirurgicale făcute fără precauția administrării pre și intraoperatorii a anticoagulantelor.

Poșta medicului

WANDA — Dorohoi; POPESCU M. — Bocșa: Împotriva căderii părului am dat la această rubrică în nr. 26/1966 tov. Eugen Stănculescu (Medias) cîteva rețete pe care vă recomandăm să le folosiți.

ZAMFIRA — Sasca: 1) După părerea noastră, tulburările (dismenoreea) se datoresc unor carențe hormonale (o lipsă temporară de foliculină), pe care numai căsătoria le va vindeca radical. Pînă atunci, în perioada crizelor dureroase, în afara lizadonului sau cofedolului (1—2 drajeuri/zi la primele semne ale durerii, înghițite cu apă, fără a fi sfărîmate în gură), se mai recomandă băi fierbinți generale sau de sezut. De asemenea, un tratament hormonal cu progesteron, 20—25 mg pe ciclu, între a 15-a, a 28-a zi (a 16-a, a 19-a, a 22-a, a 25-a, a 28-a zi) în total 5 fiole de cîte 5 mg. 2) Împotriva pruritului vulvar, ca medicație calmantă, vă recomandăm tamponări sau comprese locale cu soluția Gowlan, formată din: biclorură de mercur și clorură de amoniac cîte 0,20 g emulsionate în 200 g ulei de migdale amare. Aplicați apoi următoarea pomadă: cortizon 25 mg + sintofolin 50 000 u + vitamina A 300 000 u + lanolină și vaselină, cîte 25 g. În caz de rezistență, roentgenterapie aplicată local și pe simpaticul lombar.

MĂRGINEANU ELVIRA — Timișoara: 1) E vorba de o ușoară anemie postvirotică, pentru care vă recomandăm, o cură de vitamina B₁₂ 1 000 de gama (6 fiole — două injecții intramusculare pe săptămînă), vitamina B₆ (6 fiole de 5 ml — zilnic o fiolă), vitamina C₁₀₀ 3-4 tablete zilnic. 2) Vă recomandăm repetarea probelor de disproteinemie și o proteinogramă, după care reveniți.

PIRNUICĂ ION — Slatina: 1) Dacă nu puteți evita lumina produsă de tuburile de neon, purtați ochelari fumurii. 2) Pentru iritația tenului și fenomenele de îmbătrînire a pielii, aplicați următoarea cremă nutritivă: lanolină 30 g + cetaceu 10 g + butyr cacao 10 g + oleum. oliver. conserv. 15 g + vitamina B₆ fiole nr. III + vitamina A ol. fiole nr. II. Se va masa ușor pentru a pătrunde în piele.

SORA CONSTANTIN — Curtea de Argeș: 1) Citiți articolul „Rinofaringitele”, publicat în nr. 18 al revistei noastre. 2) În nevrozile vegetative s-au obținut rezultate bune cu așa-zisa metodă Noese-Reich, constînd în administrarea combinată de vitamina B complex (8—10 drajeuri zilnic), simultan cu glucoză, insulină și sulfat de magneziu. Tratamentul se face numai cu avizul medicului specialist și sub strict control medical.

PREOT VIRGIL FLORESCU — Com. Obîrșia Veche, raion Corabia: 1) Citiți răspunsul dat tov. C. Dumitru în numărul trecut al revistei noastre. Fiind vorba de o constipație atonă, se mai poate încerca hidroterapia sub formă de comprese reci pe abdomen, eventual masajele făcute în partea stîngă a abdomenului.

COSTEȘCHI VASILE — Sinaia: 1) Împotriva degerăturii cronice (eritem pernio) se recomandă vitamina B₁ și PP, la care se poate asocia și vitamina P (rutin) și A. Local se aplică următoarea soluție: Rp. Tanin, ihtiol și rezorcină, cîte 3 g + glicerină 60 ml. Rezultate bune dă și aplicarea unei pomezi cu foliculină (100 u/cm²). Prof. Arhanghelski a obținut rezultate bune cu roentgenterapie aplicată pe simpatic. 2) În onicomicoza (micoza unghiilor), dacă fungicidele cunoscute (Likudan, amfotericina B) s-au dovedit ineficace, singura soluție rămîne ablația unghiilor atacate, eventual după metoda Andrassian, cu o pastă de sulfură de bariu, urmată de badijonări zilnice cu alcool iodat 1% și salicilat 2%.

C. GRUIA — Tîrgoviște: Frunzele de patlagînă conținînd, printre altele, tanin și acubozid, substanțe antipruriginoase, pot fi utilizate sub formă de macerat în plăgile alone. Tratamentul aplicat este corespunzător. Dacă plaga nu se epitelizează se mai poate încerca cauterizarea cu creioane de nitrat de argint sau helio-terapie cu raze ultraviolete.

LUCREȚIA CREȚA — Orăștie: 1) Scleroza în plăci este o afecțiune nervoasă cu o evoluție în general foarte lungă. Tratamentul comportă scheme foarte variate: corticoterapie, medicamente anti-alergice (lactat de calciu, hiposulfid de sodiu, histamină) relaxante musculare de tip relaxil (mianezina), robaxin, paraflex etc. Tratamentul trebuie dirijat numai de medicul specialist. 2) Citiți articolul privind un nou tratament împotriva obezității din nr. 23 (1966) al revistei noastre.

GETA D. — Com. Făurei, Galați: Citiți răspunsul dat lui Florica A. — Timișoara, apărut săptămîna trecută.

(Continuare în pag. 11-a)

FRANȚA

Popas la Lyon

Lyonul se află la confluența a două mari fluvii, Rhône și Saône, care curg către sud, străbătând o vale îngustă, tăiată parcă de un plug imens — gigantică brazdă între colinele Masivului Central și povirnișurile vestice ale Alpilor.

Strins între munți, orașul se întinde pe malurile celor două fluvii și este învăluit aproape tot timpul într-o piclă groasă, care se amestecă cu fumul ce se înalță din coșurile uzinelor și ale caselor, luând o nuanță bleu-violetă, murdărind pereții și creind o ambianță puțin sumbră, misterioasă.

Există orașe despre care se poate spune că primesc de la început cu inima deschisă și fac ca, de la primul contact, vizitatorul să se simtă ca la el acasă. Nu același lucru se poate afirma despre Lyon. Cînd încep să urce pe versantele colinelor, străzile, drepte pînă atunci, prind să șerpuiască. Clădirile identice, care le străjuiesc de o parte și de alta, cu cîte cinci sau șase etaje, cu ornamentații de stuc, balcoane din fier forjat și jaluzele albe la ferestre, caracteristice, de altminteri, pentru toate orașele de provincie din Franța — le dau un aspect monoton. Lyonul nu are multe locuri istorice și nici o climă prea sănătoasă. De aceea turiștii ocolesc, în genere, orașul socotindu-l plicticos. Deși, la drept vorbind la Lyon există mult mai multe lucruri demne de interes decît în nenumărate stațiuni balneare cu priveliști de cărți poștale ilustrate.

Lyonezii au în Franța reputația de oameni harnici, dar închiși în ei, zgîrciți și lipsiți de simțul umorului. După părerea mea lucrurile nu stau însă așa. Iar dacă dragostea de muncă a lyonezilor este în afară de orice îndoială, restul a fost, probabil, inventat de guri rele. Căci localnicii sînt primitivi, deopotrivă amatori și subtili cunoscători de mîncăruri și vinuri bune. (Restaurantele lyoneze sînt, pe lungă dreptate, cunoscute pentru pateurile lor cu carne și cotletele de pește în sos picant). După o zi de muncă, ei sînt dornici de distracții, de o glumă bună. Lyonul este doar orașul lui Francois Rabelais, al cărui ris pantagruelic continuă să răsune sub boltile catedralelor medievale, făcîndu-i să tremure pe vrăjmașii libertății de gîndire. Și tot la Lyon, într-o mică sală de lângă biserica Saint-Paul, și-a jucat Moliere, în tinerețe, primele comedii.

Guignol, celebrul personaj al teatrului de marionete, este un lyonez care personifică spiritul de frondă al orașului. Guignol poartă un război curajos împotriva arțăgoasei lui soții Madelon, a nenumăraților creditori, a proprietarului Canezou și mai cu seamă a comisariatului de poliție, care este întotdeauna păcălit și gratificat cu lovituri puternice de bită în cap. Laurent Morguet, părintele lui Guignol (teatrul îi poartă încă numele) s-a născut printre țesătorii lyonezi care, cei dintîi, au dovedit burgheziei, pe baricadele din 1831 și 1834, că nu se poate glumi cu clasa muncitoare.

Excursie în timp

...Spre vest, Lyonul este dominat de colina Fourviere. Acum mai bine de 2000 de ani, legiunile romane care ocupau Galia au durat acolo o tabără. Dîndu-și seama de importanța strategică a acestui nod de căi de comunicații terestre și fluviale între Italia, Elveția, sudul și nordul Franței, romanii au întemeiat pe acele meleaguri orașul Lugdunum care, o bună bucată de vreme, a fost principalul lor punct forte în Galia. Și acum se văd pe versantele colinelor, urmele amfiteatrelor romane.

Dar după ce cobori de pe colina Fourviere, pe malul stîng al Saônei, intri, fără tranziție, într-o epocă istorică total deosebită.

Zidurile innegrite de vreme ale catedralei Sf. Ioan evocă Lyonul medieval, în care domneau episcopii, lucrau meșteșugari celebri și se îmbogățeau cămătarii și negustorii abili. În această catedrală, în secolele XIII și XIV s-au ținut conciliile care au dezbătut bisericele în vremea creștinismului pentru biserica catolică. Construită în

Instantanee din Franța surprinse de fotoreporterul sovietic V. Ghenda-Rote.

stil roman și gotic, catedrala este înconjurată de străduțe înguste, cu case datînd de trei sau patru secole. Fiecare casă are cîte o curte interioară pavată, împrejmuită de galerii cu coloane îmbătrînite de vreme. Labirintul întortocheat al acestor galerii permite accesul în străzile învecinate, ceea ce nu era, firește, lipsit de însemnătate pentru epoca aceea tulbură.

Dar, trecem un pod și ne trezim în altă epocă. Ne aflăm pe o peninsulă lunguiată, aflată la confluența Saônei cu Rhonul. Acolo a luat naștere Lyonul, marele centru financiar, industrial și comercial. În nordul peninsulei, în preajma unei coline, numită Crucea roșie, locuiesc de multă vreme țesătorii care au adus orașului faima mondială de capitală a mătăsii. Un splendid muzeu, adăpostit în Palatul Comerțului și Bursei, îți dă posibilitatea să admiri nenumăratele produse ale muncii lor. Se pot vedea mătásurile din care se lucrau odinioară vestimintele regilor, prințeselor și înalților slujitori ai bisericii, brocarturi grele și danteluri fine.

În sud, în preajma pietii în care se înalță un palat construit în secolul al XVIII-lea cu ornamentații baroce, precum și palatul Saint Pierre (astăzi muzeu municipal) se află centrul comercial al Lyonului: bănci, societăți anonime, case de comerț, mari magazine și restaurante. În sfîrșit, pe malul stîng al Rhonului, în cartierele noi ale orașului, a fost amenajat un parc, Tête d'or, cu cea mai bogată colecție de trandafiri din lume (800 000 de fire). Pe pajiștile mîrginite de șanțuri, se plimbă majestuos elefanții iar pe oglinda lacurilor lunecă grațios lebede.

Mătase, metale și... reputație

După cel de al doilea război mondial, triumful Lyon-St. Etienne-Grenoble a devenit un centru al progresului economic francez. Populația departamentului Rhône (Lyonul și împrejurimile lui) a sporit mult: de la 260 000 de locuitori în 1954 la

peste un milion în momentul de față. Regiunea industrială Lyon, care se infiltrează în trei departamente învecinate (Isère, Ain și Loire), numără aproape două milioane de locuitori. Este semnificativ că fiecare al treilea lyonez are sub 20 de ani. Explicația este simplă: mii de tineri țărani din Auvergne, Bourgogne și din tinutul Loarei de sus vin acum să lucreze în fabricile din Lyon.

Care sînt astăzi industriile de bază ale Lyonului? Fabricarea mătăsii rămîne, fără îndoială, o ramură tradițională. Cu toate acestea, mătasea naturală este scumpă și cererea a început să scadă după 1920. Mătasea artificială, apoi fibrele sintetice, au detronat-o. Apoi cererea mare de noi materii prime pentru industria textilă a determinat dezvoltarea impetuoasă a industriei chimice, care utilizează din ce în ce mai mult petrol din Sahara și Orientul Apropiat. De aceea, uzinele chimice din Saint-Fons, Villeurbanne, Vénissieux, Montplaisir (din împrejurimile Lyonului) produc acum fibre și coloranți, pelicule fotografice și medicamente.

În afară de acestea, prelucrarea metalelor, construcțiile de mașini, electrotehnica, ocupă — alături de chimie și de petrochimie — un loc de prim ordin în noua industrie a Lyonului. Celebrele uzine Berliet produc jumătate din autocamioanele grele fabricate în Franța. Produsele lyoneze se bucură de o excelentă reputație în numeroase țări.

Muncitorii din Lyon lucrează din tată în fiu în uzinele respective, mai cu seamă în construcțiile de mașini. Dar orașul, capitală a unei importante regiuni economice, are și o mare armată de funcționari și de tehnicieni. În genere, această categorie de oameni ai muncii formează peste 40 la sută din salariați.

...Am plecat cu un sentiment de părere de rău din Lyon. Clopotnițele, acoperișurile de țigla, podurile și cheiurile străjuite de castani se perindă ca într-un film prin fața trenului care pleacă din gara Perrache. Deși scurtă, vizita m-a ajutat totuși să simt farmecul vechiului oraș.

Iuri Rubinski

MEXIC

Ultimii otomi

Mexicanii spun că dacă Fenimore Cooper — unul din maeștrii romanului de aventuri — ar mai trăi și acum și le-ar vizita țara, el ar adăuga aproape sigur „Ultimului mohican” încă un roman, pe care l-ar intitula, probabil, „Ultimii otomi”.

Ca să-i cunoaștem pe membrii acestui vechi trib indian din Mexic, care a populat încă înainte de era noastră fertila platou Anahuac (de unde însă a fost alungat de războinicii azteci care și-au construit apoi pe acele meleaguri capitala, Tenochtitlan) trebuie să ne deplasăm în platoul Mezquital. Călătoria este dificilă, mai cu seamă vara, cînd domnește o căldură aproape insuportabilă. Drumul, pustiu, strîns între două coline stîlcoase, pe care nu crește decît cactuși, agave și un soi de arbust spinos, numit

mezquit (de aici vine și numele platoului) produce o impresie dezolantă.

Cu o suprafață de circa 4000 de kilometri pătrați, platoul muntos Mezquital ocupă aproape o cincime din teritoriul statului Hidalgo și este locuit de aproximativ 200 000 de indieni. S-ar putea spune că 200 000 nu este o cifră chiar atît de mică, că există populații și mai mici, ce nu sînt totuși amenințate cu dispariția. Indienii mexicani se află însă într-un stadiu primitiv de dezvoltare și locuiesc o regiune deșertă, care nu le oferă aproape nimic. Din pricina secetei care bîntuie endemic, platoul, înconjurat de masive stîlcoase, nu rodește mai de loc, așa încît otomii duc o viață nespus de grea, trăiesc în mare mizerie, împușcîndu-se pe fiecare an ce trece. Seceta este un adevărat flagel. Indienii nu au nici măcar apă potabilă. Ei trebuie s-o aducă uncori de la o depărtare de zece sau chiar cincisprezece kilometri. La cele de mai sus se mai adaugă apoi totala lipsă de asistență medicală, din care pricină indienii mor pe capete. Mai ales copiii, încît nu se știe cîți vor mai supraviețui pînă la sfîrșitul secolului. Într-o situație similară se află, de altminteri, și alte triburi de indieni: tarahumara din Sierra Madre de vest, maya din peninsula Yucatan, zapotecii și mixtecii din statul Oaxaca.

Mici de statură, cu părul negru ca smoala și pielea smeadă, cu fața lată, pomeți proeminenți și nas turtit, otomii poartă de obicei, pînă la uzura maximă, cămăși deschise la culoare și pantaloni gri, iar pe umeri un soi de pelerină, „sarap”, dintr-un material țesut în casă. Locuiesc în colibe de lut, fără uși, cu acoperișuri și pereți aproape simbolici. Este aproape de neînțeles cum frunzele uscate, care servesc drept acoperiș, se mențin pe stîlpii rari și măcinați de carii. „Mabila” se compune, în genere, dintr-un vas pătrat de tinichea, (un fel de hîrdău) în care indienii inmoaie grăunțele de porumb înainte de a le pisa, cîteva coșuri și două rogojini. Alimentul de bază îl constituie „tortillas”-urile, niste turte preparate din făină de porumb fără sare, grăsimi sau condimente.

Dat fiind gravitatea problemei, în ultimul timp s-au luat unele măsuri spre a împiedica dispariția completă a străvechiului trib de indieni. De acest lucru se ocupă „Centrul pentru apărarea drepturilor indienilor din platoul Mezquital”, cu sediul la Ixmiquilpan. Astfel au luat ființă cîteva așezări de tip semi-urban, cum sînt, bunăoară, Julian Villagran, Remedios și Orizabita, cu case mici de piatră, școală, spălătorie, infirmerie, apă curentă etc. Julian Villagran, de pildă, poate adăposti cam 250 de familii. O parte din terenul agricol afectat indienilor este cultivată cu porumb, iar restul este rezervat pășunilor.

Unul din învățătorii din Orizabita este de părere, însă, că elevii lui vor uita pînă la urmă limba maternă în favoarea spaniolei, lucru valabil, după părerea lui, și pentru celelalte școli destinate otomilor. O dată cu limba ei vor uita, probabil, vechile tradiții, portul și vor adopta o altă cultură, un alt mod de viață, cu alte cuvinte vor înceta să mai fie otomi. Aș încît, într-un fel sau altul, numărul otomilor tot va scădea și, cine știe, poate că romanul „Ultimii otomi” va fi, totuși, scris.

M. Antonov

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

PISLARU ȘTEFAN — Tr. Severin: În bronșita cronică: antibiotice alese în funcție de antibiogramă) sub formă de aerosoli, asociate mai multe între ele sau cu sulfamide cu acțiune prelungită. Se mai recomandă eventual auto-vaccin din sputa, în doze progresive; vitaminoterapie, în special vitamina C₂₀₀; expectorante: Sirogal (3-4 linguri/zi), sirop expectorant sau sirop de patlagină. În unele cazuri, pot fi utile și apele minerale sulfuroase (Govora, Călimănești) administrate tot sub formă de aerosoli. 2) Citiți răspunsul dat tov. C. Dumitru în numărul de săptămâna trecută al revistei noastre.

ARCTOPHILAX — Timișoara: Este posibil ca secreția persistentă, deși aparent banală, să se datoreze unei localizări (frecvente la bărbați) a trichomonasului la prostată. În orice caz, pentru a evita o reinfectare vă recomandăm să așteptați până când soția dv. se va vindeca de trichomoniază.

M. MAXIM — București: 1) După părerea noastră nu e vorba de o nevroză astenică, ci de o stare de supraexcitare nervoasă. O viață ordonată ar rezolva totul, fără nici un efect dăunător asupra schelelor de poliomielită. 2) Ca tratament: madiol (4-6 comprimate zilnic sublingual), bromoval 1-2 comprimate zilnic (unul înainte de culcare), vitaminoterapie cu complex B (6 comprimate zilnic).

BRAD PETRE — București: Citiți răspunsul dat lui Anda — Arad în nr. 24/1966 al revistei noastre.

OLARU NICOLAE — Tr. Severin: Regretăm, dar nu vă putem furniza informații despre autorul articolului.

COMĂNESCU — Brncoveni: Ca orice afecțiune alergică, urticaria copilului dv este plic- și greu de tratat, mai ales că nu se poate depista cu ușurință „agentul alergen”. Vă sfătuim să aveți răbdare, pentru că boala dispare de la sine, de obicei la pubertate. Până atunci, tratamente simptomatice (care probabil vi s-au recomandat): Sirop Romerigan 3 lingurițe pe zi, Vitamina C₂₀₀ 3 pe zi, Clorocalcin 3x50 picături pe zi, Talc mentolat 1/0 (local).

A. MIHĂILESCU — Sibiu: Nu răspundem decât pe această cale. Esențială este, desigur, o perarea amigdalelor care va face să dispară și afecțiunea nazală, iar durerile reumatice se vor ameliora în mare măsură. Reveniți după operație și după ce veți face analize (V.S.H., fibrinogenemie etc.).

DIMCA GH. — Orăștie: Vă mulțumim pentru aprecieri. Vom ține seamă de sugestiile dv.

GIGI — Călărași: 1) Nu este nevoie de un regim special; alimentație completă, bogată în vitamine (mai ales C și B¹) și corespunzătoare caloric (3000-3500 calorii pe zi). 2) Luați legătură direct cu clinica de chirurgie reparatoare str. Arh. Mincu 7 București.

DOINA G. — Hunedoara: Considerăm că o parte din simptomele pe care le descrieți (de altfel foarte plastic) sînt de natură nervoasă. Vă recomandăm de aceea un examen neurologic la un specialist și un tratament susținut al afecțiunii reumatice din care să nu lipsească vitamina B₁ fortissimum 10 fiole lunar (1 la 2 zile) și preparate cu iod (vara).

ALEXANDRESCU — Timișoara: **PETRE ȘTEFAN** — București: 1) Vom publica la rubrica „Lexicon medical” un articol despre Vitiligo, cu ultimele date care se cunosc în această boală. 2) Din păcate, problema tratamentului nu este încă rezolvată. 3) Nu există în U.R.S.S. un asemenea „institut”.

LONDON CAROL — Tg. Mureș: Pentru hip-nopedie este necesar un aparat special. Cu un magnetofon obișnuit nu puteți realiza oprirea la „oră fixă” decît printr-un... intermediar.

FRM. ALEX. — Alexandria: Ne bucură că sfaturile noastre v-au fost de folos. Urmăriți tratamentul tonic 3-4 luni și aveți încredere că totul se va rezolva favorabil.

BARBACARU V. — București: Pentru bibliografia care vă interesează vă recomandăm să consultați fișierul Bibliotecii Centrale de Stat sau al Bibliotecii Academiei.

GEORGESCU GH. — București: Încercați un tratament cu Gerovital H² și Tiroidă sub supraveghere medicală.

LAIKA — București: Este vorba probabil de o micoză (ciupercă). Vă sfătuim să consultați de urgență un specialist dermatolog, deoarece „pata” se poate întinde.

LIVIU LAZĂR — Timișoara: Din punct de vedere fiziologic: da! Dar rămîne de văzut ce va spune... practica.

DICU S. — Timișoara: Regretăm, dar chestiunea pe care o ridicați dv depășește noțiunea de „sfat medical” și nu intră în competența noastră. Medicul care v-a recomandat medicamentul trebuie să vă îndrumeze cum să-l procurați.

IACOBVICI D. — Săveni: Răspunsul la întrebările dv ar „încăpea” greu în această rubrică. Am publicat și vom mai publica articole în legătură cu tema care vă interesează. Urmăriți revista.

MARCEL MOISESCU — Reșița: 1) Tratamentele în afecțiunea dv. nazală nu dă întotdeauna rezultatele scontate, totuși trebuie să perseverați cerînd ajutorul unei clinici O.R.L. 2) Coffeina luată pe cale bucală, în situații speciale ca a dv. un timp scurt nu este dăunătoare organismului.

MIHAI ALEXANDRU — Com. Periș: După cite sîntem informați asemenea operații se fac, în anumite condiții, la clinica de oftalmologie a spitalului Colțea din București, unde puteți să vă adresați.

MIHAI FĂLCESCU — Ploiești: Am publicat recent un articol despre grafologie și vă promitem că vom mai publica. În ce privește scrisul dv., analiza lui grafologică nătrădînd nimic patologic, răspunsul nu se încadrează în rubrica de față.

MILITARU FLORIN — Com. Urluiul (Alexandria): Este lăudabilă inițiativa dv, dar regretăm că nu vă putem ajuta decît indirect. Afecțiunea tatălui dv. necesită o serie de investigații clinice și de laborator pe care este bine să le faceți într-un spital sau o clinică de specialitate, eventual la Centrul de reumatologie din București.

SILVIU BUJOR — Hunedoara: 1) Astfel de operații estetice se fac la Clinica de chirurgie reparatorie din București, str. Arh. Mincu 7, unde puteți să vă adresați. 2) Pentru exercițiile ce vreți să le practicați credem că sînt indicate cele publicate în nr. 26/1966 al revistei noastre, în pag. 12-a, sub titlul „Canoanele frumuseții”.

I. GRĂMĂDĂ — Cluj: 1) În parte, da. 2) Vă recomandăm o cură cu madiol, ser neurotonic, napoton și vitamina B₁ forte sub supraveghere medicală. 3) Dimpotrivă, vă ajută.

O băutură excelentă și reconfortantă pentru copii și adulți...

NECTAR de FRUCTE

GUTUI ● PIERSICI ● PRUNE

Radioreceptorul portabil — Electronica S 631 — T — este echipat cu 6 tranzistoare și 2 diode cu germaniu.

Radioreceptorul este îmbrăcat într-o husă de piele, are o antenă interioară de ferită și permite audierea emisiunilor din gamele de unde lungi și unde medii.

SE VINDE și cu PLATA ÎN RATE

Se găsește la MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI DE SPECIALITATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM.

Insemnările unui marțian

Din jurnalul agentului MR 0-00-00 plus 5-25

1 Brie

Credeam că am trecut de greu. Am avut destule de înfruntat și nu mi-a fost ușor. Orișcît, sînt primul marțian care a reușit să aterizeze incognito pe o planetă despre care nu știam decît foarte puțin. Și numai marea mea experiență de cel mai bun lucrător al serviciului de informații marțian m-a ajutat să înving numeroasele greutăți cu care în lunga mea călătorie am avut de luptat la fiecare pas.

Șeful mi-a ordonat să observ ce se întîmplă pe planeta Pămînt, cu ce se ocupă ființele care o populază, ce gîndesc despre marțieni și ce știu despre ei. În același timp, mi-a atras atenția să nu-mi dezvăluș cu nici un chip identitatea, iar la cea mai mică primejdie de a fi demascat să mă înapoiez imediat pe Marte.

Din primele zile ale vizitei mele pe planeta necunoscută m-am convins că pămîntenii au o bună părere despre marțieni. De unde am tras concluzia că nu știu nimic despre noi.

Am fost la o conferință intitulată „Există viață pe Marte?” Conferențiarul a demonstrat cu atîta convingere inexistența ei încît, mărturisese, nu prea m-am simțit în apele mele.

Am cutricierat planeta în lung și-n lat, am poposit cînd într-un oraș cînd în altul și am remarcat că ființele de pe Pămînt se îndeletnicesc cam cu aceleași treburi ca și noi, marțienii. Am hotărît atunci că misiunea mea a luat sfîrșit și că e cazul să mă întorc acasă. Dar tocmai atunci am avut ghinionul să descopăr o formă de activitate absolut necunoscută pe Marte.

Printr-o întîmplare am observat că în fiecare oraș pămîntean există multe clădiri în care nu locuiește nimeni. Clădirile rămîn pustii o bună parte din timp și se populază numai dimineața, între orele 8 și 4 (ora Pămîntului). N-arc rost să vă povestesc la ce șirelicuri a trebuit să recurg pentru a afla că ceea ce se petrece în aceste clădiri poartă numele de instituție.

Pe atunci reușisem deja să stabilesc că în uzino pămîntenii fabrică mașini, că în școli învață, în spitale își tratează bolile. Dar ce fac în așa-zisele instituții? Să-i întreb pur și simplu nu intra în socotelile mele. Necunoașterea unor lucruri elementare putea părea suspectă și da naștere riscului să fiu demascat. De aceea am fost nevoit să fac o seamă de investigații prudente, în aparență inofensive.

Curînd am izbutit să stabilesc că sînt fel de fel de instituții, multe din ele absolut inaccesibile, cu enigmatice denumiri de „Instanțe Intermediare”. Ele mi-au atras în primul rînd atenția. De unde am dedus că sînt inaccesibile? Nimic mai simplu; am stat mult de vorbă cu pămîntenii pe cele mai variate teme; cum increcam să-i întreb cu ce se îndeletnicesc „Instanțele Intermediare”, ridicau din umeri și pe chipul lor apărea un zîmbet ciudat. Nu vi se pare suspect?

5 Brie

Lucrez de trei zile în Instanța Intermediară care se numește Uprglavsbittaribarastabari. Am ajuns aici datorită unui fericit concurs de împrejurări. Cu puțin înainte de a fi angajat, la susnumita Instanță a avut loc o reorganizare în urma căreia numărul de salariați a crescut atît de mult încît s-a găsit un post și pentru mine.

Modesta mea persoană se pierde în numărul mare de salariați noi și nimeni nu mă bagă în seamă.

Decamdată înțeleg un singur lucru:

Originalul

nimeni nu trîndăvește. Toți citesc, socotesc, țacănesc cu abacele, minuiesc mașini de calculat și aleargă dintr-o încăpere în alta cu niște dosare sub braț. Dar mai presus de toate — scriu, scriu, scriu...

N-am izbutit, însă, să stabilesc pentru ce e nevoie de atîta hirtie scrisă. M-am gîndit să cer sfatul Creierului Electronic, poate că El va înțelege cum stau lucrurile. I-am comunicat datele, pe baza cărora Creierul Electronic a emis următoarea ipoteză:

„În instituția numită Instanța Intermediară există oameni care scriu fel de fel de hirtii și oameni care le semnează. Pentru semnarea unei hirtii se cere de 10

Desen de D. Timovski

ori mai puțin timp decît pentru scrierea ei. Rezultă că dacă de fiecare Semnatar ar reveni un singur Scrib, cel dintîi ar fi ocupat numai a zecea parte din timp, ceea ce din punct de vedere economic e absurd. De aceea, pămîntenii au împărțit cîte 10 Scribi de fiecare Semnatar. Așa încît, Scribii scriu fără întrerupere, Semnatarii semnează fără întrerupere și toți sînt ocupați!

Dar în ce constă natura susmenționatei activități? Care e țelul ei final? Toate acestea continuă să fie pentru mine o enigmă.

20 Brie

Astăzi, Loctiitorul Ajutorului de Șef mi-a incredințat verificarea Dării de seamă financiară a fabricii Nr. 12 A. O, ființă navivă de pe planeta Pămînt! Nici nu bănuiești ce serviciu imens mi-ai făcut! Urmărind drumul Dării de seamă voi fi în măsură să stabilesc ce se întîmplă cu hirtii care ajung la Instanța Următoare. Și poate că în felul ăsta voi pătrunde sensul activității Instanței noastre.

25 Brie

Am verificat Darea de seamă cu cea mai mare atenție și, negăsind nici o greșeală, am înapoiat-o Loctiitorului Ajutorului de Șef. Sper că microscopicul aparat de radioemisie pe care l-am montat în coperta dosarului cu dexteritate ce mă caracterizează va rămîne nedescoperit. De acum înainte semnalele aparatului îmi vor indica în orice clipă locul unde se află Darea de seamă.

Seara am constatat, prin intermediul semnalelor, că Darea de seamă a fost înaintată la Instanța Următoare. Sînt foarte curios să află ce soartă o așteaptă?

28 Brie

În toiu nopții m-am furișat, cu mare trudă, în clădirea Instanței Următoare. Am căutat Darea de seamă și am citit pe prima filă următoarea rezoluție: „Tovarășe Sidorov! Verifică verificarea făcută de tov. Kukușkin”. (Kukușkin e numele meu pămîntean. Eu l-am inventat). Să văd ce-o să se mai întîmple cu Darea de seamă.

35 Brie

Radioemițătorul mi-a comunicat că Darea de seamă se află la Instanța Maisuspusă.

Am drogat paznicul și am pătruns în biroul unde se păstra documentul. Pe prima filă scria: „Tovarășe Antipodov! Verifică verificarea făcută de tov. Sidorov care a verificat verificarea făcută de tov. Kukușkin”.

Enigma continuă să rămînă enigmă!

55 Brie

Darea de seamă își continuă peregrinările de la o Instanță la alta. Iar rezoluția care recomandă verificatorilor să verifice verificările verificatorilor se lungeste de fiecare dată. Ce țile ascuns au aceste operații? Cred că trebuie să pun din nou în mișcare Creierul Electronic. I-am dat toate datele și l-am rugat să-mi explice ce înseamnă toate acestea.

Creierul Electronic mi-a făgăduit că se va gîndi.

60 Brie

Se gîndește.

65 Brie

Se mai gîndește.

66 Brie

Pe baza datelor furnizate de mine Creierul Electronic a izbutit să alcătuiască următoarea schemă de principiu a activității unei Instituții de felul celei în care lucrez:

„A îl verifică pe B, în timp ce B îl verifică pe C, care îl verifică pe D, care la rîndul lui îl verifică pe E, care efectuează verificări asupra lui F...”

— Dar cu ce se ocupă F? l-am întrerupt eu.

„F îl verifică pe G, care se ocupă cu verificarea lui H, care se consacră verificării lui I, care la rîndul lui îl verifică pe...”

Și Creierul Electronic a trecut în revistă tot alfabetul, inclusiv semnele moale și tare, după care a tăcut.

— Care e, însă, țelul acestor verificări cu mai multe trepte? l-am întrebat din nou.

Dar Creierul Electronic n-a făcut decît să dea din umeri.

Continui urmărirea Dării de seamă.

80 Brie

Ieri Darea de seamă a fost trimisă la Arhivă. Vasăzică Arhiva e Instanța Finală pentru care se întocmesc toate hirtii? Nu-mi rămîne deci decît să află ce se întîmplă cu hirtii la Arhivă și Marca Enigmă va fi dezlegată! Hotărît lucru, sînt și rămîn cel mai bun lucrător din serviciul de informații marțian!

83 Brie

Cu riscul vieții am pătruns în Arhivă. Dar ce-am constatat? Arhiva nu e Instanța Supremă, ci pur și simplu o încăpere dintr-un subsol unde se păstrează hirtii. Se păstrează — și atît! După care sînt arse.

Vasăzică întortocheatul drum al fiecărei hirtii duce spre nicăieri? Nu! Nu! E cu neputință! Nu mă las păcălit cu una cu două! Aici se ascunde Enigma păzită cu atîta strășnicie. Și datorită mea este s-o dezleg!

500 Brie

Lucrez de un an de zile în această Instituție, dar n-am izbutit să lămuresc Enigma. Nervii mei nu mai fac două parale! Ieri, la ședința sindicală, a fost cit pe-acî să-mi dau în petec. Și numai din pricina blestemăților ăștia de nervi.

Hărțuit de eșecuri repetate, am dat buzna la tribună și am început să pun o serie de întrebări pe șleau, fără menajamente. Eram la capătul puterilor.

— Răspundeți-mi, am strigat în gura mare, pierzîndu-mi stăpînire de sine, de ce mizgăliți atîta hirtie? De ce le trimiteți din Instanță în Instanță? Care-i enigma verificărilor cu mai multe trepte?

Îmi ieșisem din fire și, deși înțelegeam că fiecare întrebare mă demasca în ochii pămîntenilor, nu puteam să mă opresc. Eram gata de orice. Dar cînd, în cele din urmă, am tăcut, au răsunit aplauze.

— Ai dreptate! am auzit glasuri în jur. Pui problema just! Bravo! Era și timpul!

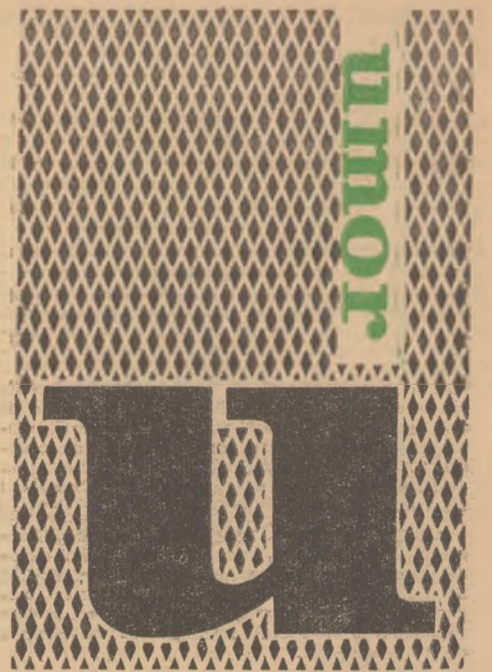
Pe scurt, cuvîntarea mea a plăcut atît de mult încît am fost ales pe loc în comitetul sindical.

777 Brie

Zilele trec și Enigma rămîne Enigmă. Noaptea privesc cu nostalgie spre îndepărtatul Marte și mă întreb dacă mai are rost să mă înapoiez acolo? Reputația mea de cel mai bun lucrător al serviciului de informații marțian e compromisă pentru totdeauna. Pe planeta mea natală mă așteaptă disprețul și rușinea și niciodată nu voi mai avea parte de o viață tihnită.

Pe cînd aici, pe Pămînt, sînt, orișcît, membru în comitetul sindical!

Vladlen Bahnov

Pescarul amator

CUPIDON VEAC XX

Ca să fie mai tentant!

Într-un ziar din Rotterdam a apărut recent această reclamă a unei agenții matrimoniale:

„Acordăm tuturor partenerilor care apelează la serviciile noastre zece ani garanție. În cazul cînd divorțul intervine înăuntrul acestui termen, oferim înlocuitor fără nici un fel de alte cheltuieli.”

Spre convingere

Un fermier canadian a dat într-un ziar un anunț la rubrica „Cereră în căsătorie”. Puțin timp după aceea a primit răspunsul unei fiice de fermier care se declară gata să-l ia de bărbat. Tatăl ei, îl incredința jata, era gata să-i dea zestre un tractor. Amatorul de însurătoare a răspuns imediat printr-o telegramă: „Trimiteți urgent fotografia tractorului!”